

СТАРОСНА ЗАШТИТА

ГОДИНА XLІ • БРОЈ 20 • БЕОГРАД, 31. ОКТОБАР 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Жене у Србији најзад
могу да одахну

**БЕЗ ДОДАТНИХ
ПЕТ ГОДИНА РАДА**

Добре вести из рада
инвалидских комисија

**БРЖЕ ДО РЕШЕЊА,
ЈЕФТИНИЈЕ ЗА ФОНД**

Одлуком Управног
одбора РФ ПИО

**НОВИ ПРЕДСЕДНИК
ДР МИЛАДИН КОВАЧЕВИЋ**

Није лако ни комшијама:
реформа и у Румунији

**МАЊЕ ПРИВИЛЕГИЈА,
КАСНИЈЕ У ПЕНЗИЈУ**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017

по цени локалног позива

011/30-60-680

0 – 24h

Без гужве пред лекарским ординацијама

На седници усвојен шестомесечни финансијски план

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

КОРИСНИЦИ ПЕНЗИЈА ПО ОПШТИМ И ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА У АВГУСТУ 2009. ГОДИНЕ

САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ										ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ									
ГРУПЕ ИЗНОСА ПЕНЗИЈА	По општим прописима	По посебним прописима				УКУПНО (1+6)	ГРУПЕ ИЗНОСА ПЕНЗИЈА	По општим прописима	По посебним прописима				УКУПНО (1+6)						
		Учесници НОР-а пре 9. IX 1943.	Носиоци Сломенице 1941. године	Учесници НОР-а после 9. IX 1943.	Републичким				Учесници НОР-а пре 9. IX 1943.	Носиоци Сломенице 1941. године	Учесници НОР-а после 9. IX 1943.	Републичким							
до 11.088,22	6,663	3	0	678	0	7,344	4,357	0	21	0	4,378	до 5.000,00	4,357	0	21	0	4,378		
11.088,23 (25%)	1,417	0	0	0	0	1,417	19,624	0	2,689	0	22,313	5.000,01-6.000,00	19,624	0	2,689	0	22,313		
11.088,24-11.195,63	110	0	0	11	0	121	2,205	1	150	0	2,356	6.000,01-7.000,00	2,205	1	150	0	2,356		
11.195,64-13.434,76	7,319	3	1	388	0	7,711	1,026	1	48	0	1,075	7.000,01-8.130,00	1,026	1	48	0	1,075		
13.434,77-15.673,89	4,539	2	1	163	0	4,705	102	0	2	0	104	8.130,01-8.384,50	102	0	2	0	104		
15.673,90-17.913,02	4,671	13	0	141	0	4,825	180,424	2	3,390	0	183,816	8.384,51 (20%)	180,424	2	3,390	0	183,816		
17.913,03-21.270,00	5,494	70	0	157	0	5,721	2,317	0	100	2	2,419	8.384,52-8.901,63	2,317	0	100	2	2,419		
21.270,01-26.000,00	6,911	16	2	168	0	7,097	4,369	1	149	0	4,519	8.901,64-10.681,96	4,369	1	149	0	4,519		
26.000,01-31.338,00	5,526	16	0	147	2	5,691	809	1	31	0	841	10.681,97-12.462,28	809	1	31	0	841		
31.338,01-37.000,00	3,440	5	1	80	1	3,527	836	4	21	0	861	12.462,29-14.242,61	836	4	21	0	861		
37.000,01-43.597,00	2,275	2	1	61	3	2,342	733	187	25	0	945	14.242,62-21.000,00	733	187	25	0	945		
43.597,01-53.000,00	1,583	5	0	63	0	1,651	311	205	10	0	526	21.000,01-31.338,00	311	205	10	0	526		
53.000,01-63.000,00	613	5	1	16	0	635	48	1	0	0	49	31.338,01-43.597,00	48	1	0	0	49		
63.000,01-72.321,70	325	0	0	10	0	335	4	0	0	0	4	43.597,01-72.321,70	4	0	0	0	4		
72,321,71	0	0	0	0	0	0	72,321,71	0	0	0	0	72,321,71	72,321,71	0	0	0	0		
72.321,72-76.575,91	46	1	0	6	0	53	0	0	0	0	0	72.321,72-76.575,91	0	0	0	0	0		
76,575,92	34	0	0	8	0	42	0	0	0	0	0	76,575,92	0	0	0	0	0		
76.575,93-96.721,59	25	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	76.575,93-96.721,59	0	0	0	0	0		
96,721,60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	96,721,60	0	0	0	0	0		
96.721,61-102.766,69	8	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	96.721,61-102.766,69	0	0	0	0	0		
102,766,70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102,766,70	0	0	0	0	0		
102.766,71 и више	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102.766,71 и више	0	0	0	0	0		
УКУПНО	50,999	141	7	2,097	6	53,250	217,165	403	6,636	2	224,206	УКУПНО	217,165	403	2	6,636	224,206		
% у укупном броју	95,77	0,26	0,01	3,94	0,01	100,00	96,86	0,18	2,96	0,00	100,00	% у укупном броју	96,86	0,18	2,96	0,00	100,00		
Просечна пензија	21,383,62	23,788,11	28,657,85	18,261,03	34,246,72	21,269,42	8,140,34	20,470,50	8,506,44	7,410,24	8,140,89	Просечна пензија	8,140,34	20,470,50	8,506,44	7,410,24	8,140,89		
Нето средства за пензије	1,767,796,312,98	8,249,609,51	17,012,87	49,174,381,04	0,00	1,825,237,316,40	1,767,796,312,98	8,249,609,51	17,012,87	49,174,381,04	1,825,237,316,40	Нето средства за пензије	1,767,796,312,98	8,249,609,51	17,012,87	49,174,381,04	1,825,237,316,40		

ЖЕНЕ У СРБИЈИ НАЈЗАД МОГУ ДА ОДАХНУ

Без још пет година рада

Вишемесечна страховања женског дела популације у Србији да ће до заслужене пензије радити пет година дуже ипак су се показала неоснованим. Реформа пензијског система, како су потврдили и званичници Владе Србије после разговора са ММФ-ом, овог пута проћи ће без померања старосне границе за жене. Изједначавање жена са мушкарцима тако да и оне, убудуће, у пензију одлазе тек са навршених 65 година „веома би оштетило жене у Србији“, проценили су и објаснили челници владе, пошто су и неки економисти, рачуницама, показивали да то не би ни донело неке велике уштеде када је у питању укупна свота новца који се издваја за пензије. А један од циљева предстојеће реформе и јесте уштеда, тачније стварање економски одрживог пензијског система који ће, како је рекао и др Јован Кркобабић, потпредседник владе, поштовати стечена права пензионера и неће бити мењан за дужи низ година.

То да жене неће радити до 65, засад је и једино што се може рећи о реформи пензијског система. Судећи према изјавама стручњака ко-

ји се баве питањем реформе, све су опције отворене и нико још не жели да тврди која ће решења бити усвојена. Извесно је још и то да би нови концепт требало да буде завршен и усвојен у децембру јер, ако ништа друго, важећи Закон о ПИО замрзавање пензија орочава само до краја 2009, а више готово нико не спори да ће припадности најстаријих на леду остати и у 2010. години.

Неизвесно је, такође, како ће бити решено питање израчунавања пензија за припаднике посебних служби, као што су МУП, БИА..., који приликом пензионисања могу да бирају хоће ли им проsek за будућа примања бити само из године која претходи пензионисању, што је такође орочено до 31. 12. 2009. године. Очито је и да ће се „претрести“ бенефицирани стаж, право на породичне пензије... а нови закон треба да пропише и нови начин усклађивања пензија. Како ће сва ова питања убудуће бити решена, за сада нико од експерата не наговештава. Децембар је близу па нам остаје само да сачекамо.

В. А.

Нове основице

Грађани који сами уплаћују стаж (по члану 15) од новембра ће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање уплаћивати на основице ниже за 0, 2 одсто у односу на досадашње.

Нове основице последица су усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу. Пошто су зараде минимално опале (смањене су са просечних 44.233 на 44.155 динара), исто толико, тек неколико динара, смањене су и основице осигурања.

Они који сами брину о пензији могу да се одреде за једну од 13 основица по којој ће уплаћивати допринос независно од своје стручне спреме. Најнижа основица, која износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, за новембар и децембар ове и јануар следеће године износи 15.454 динара, а највиша, у висини пет просечних плата, 220.775 динара. Пошто се допринос плаћа по стопи од 22 одсто на ове основице, то значи да ће месечни издатак за будуће пензије бити од 3.399 – за оне који се одреде да стаж уплаћују по најнижој основици, до 48.570,50 динара, колико ће месечно уплаћивати они који се одреде за највишу основицу.

Основица	Допринос по стопи 22%
15.454	3.399,88
17.662	3.885,64
23.844	5.245,68
28.701	6.314,22
35.324	7.771,28
38.415	8.451,30
50.778	11.171,16
56.077	12.336,94
68.440	15.056,80
88.310	19.428,20
132.465	29.142,30
176.620	38.856,40
220.775	48.570,50

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Списак фирми од понедељка

Коначна листа предузећа чијим радницима ће држава повезати стаж биће позната првих дана новембра. Према проценама Министарства рада и социјалне политике, у овом кругу ће „рупе“ у стажу бити попуњене за око 47.000 запослених у око две стотине фирми.

Заинтересовани послодавци поднели су захтеве Агенцији за приватизацију за добијање прелиминарне сагласности да ставе хипотеку на имовину. Следећи корак је, како је објаснила Радмила Букумирић-Катић, помоћник министра за рад, обраћање Републичком фонду ПИО ради обрачунавања дуга, затим Пореској управи да израчуна камату. Послодавац доставља хипотеку или меницу Трезору, где и потписује уговор о повезивању стажа за своје раднике, а Трезор тада исплаћује заостале доприносе Фонду ПИО. После истека грејс-периода од годину дана, послодавац почиње да отплаћује дуг држави квартално у следеће три године.

Захтеве за повезивање стажа међу првима су покренули „Филип Кљајић“ из Крагујевца, „Застава електро“ из Раче, „Механизација“ и „Фоба“ из Владичиног Хана, „Мачкатица“ из Сурдулице, „7. јули“ и „Копаоник“ из Куршумлије...

Да подсетимо, закључком републичке владе омогућено је државним предузећима и онима у којима је држава већински власник, као и приватизованим и фирмама у поступку приватизације, да радницима плате заостале доприносе државним новцем, који би после враћали буџету. Запосленима у приватним предузећима једини савет, засад, јесте – да празнине у радном стажу покушају да попуне тужећи власника фирме који им није уплаћивао доприносе.

Још месец дана за студенте

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање продужио је до краја новембра рок за достављање потврда о редовном школовању за студенте који примају породичне пензије.

На потврди, која може да се преда лично или да се пошаље поштом филијали Пензијског фонда која исплаћује пензију, неопходно је уписати матични број родитеља по коме се користи пензија.

Студенти, без обзира на то да ли су на буџету или су самофинансирајући, имају право на породичну пензију до навршене 26. године, односно годину дана дуже ако су школовање прекинули због одслужења војног рока.

Паори добили кредите

Фонд за развој пољопривреде Војводине доделио је укупно 364.000 евра кредита пољопривредницима за набавку опреме за наводњавање, као и за куповину стакленика, пластеника и пратеће опреме.

Ову позајмицу добило је 1.205 паора. Набавка опреме за наводњавање кредитира се са 210.000

евра, а друга кредитна линија износи 154.000 евра.

Наредни кредитни циклус биће расписан почетком новембра, јер је ребалансом покрајинског буџета за ове намене одобрено још 55 милиона динара. Каматна стопа за обе кредитне линије биће тада умањена за 0,1 посто.

Мини-сајам предузетника

Опште удружење предузетника у општини Кикинда организовало је, под покровитељством локалне самоуправе, Трећи мини-сајам који је разгледало око четири хиљаде посетилаца. Производе и услуге представило је двадесетак излагача, а, што је најважније, неки од њих су успели да уговоре и нове послове.

Ова струковна организација обележиће ускоро 130 година од оснивања Српске занатске задруге на овим просторима. Садашње удружење окупља око

1.300 предузетника који запошљавају више од 2.500 радника. Недавно су обезбеђене просторије за рад Општег удружења предузетни-

ка па се, уз изражену спремност Скупштине општине да помогне, очекују нови подухвати на развоју мале привреде.

Информатичка обука за жене

Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова организоваће за незапослене жене са територије Војводине обуку за стицање информатичког знања и за негу старих (тј. за занимање геронтодомаћице). У оквиру овог плана запошљавања до децембра биће обухваћено око 300 незапослених жена са евиденције Националне слу-

жбе за запошљавање – већином из мањих средина у Покрајини.

Нагласак ће бити на информатичком описмењавању, без обзира на године живота и квалификацију, јер велики број жена из тих места још не влада основним информатичким знањима – што им је у данашње време основна препрека у проналажењу посла.

Старост на вратима Европе

Прва регионална конференције земаља југоисточне Европе о старењу и старости, одржана средином октобра у Београду, окупила је велики број стручњака из земље и иностранства који су се бавили улогом и значајем локалних заједница у бризи и здравственој заштити старије популације.

Демографско старење постаје свеprisутни савремени проблем, па отуда и симболичан назив конференције

„Пред вратима Европе“, током које су стручњаци размењивали искуство и знање у збрињавању старијих особа у социјалном, психолошком, економском и здравственом смислу.

У раду конференције учествовали су и др Жозеф Троа, директор Међународног института за старење Уједињених нација, и др Нора Китинг, председник Међународног удружења за геронтологију и геријатрију.

Почела регистрација удружења

Од 22. октобра у Агенцији за привредне регистре почео је упис домаћих и страних удружења у новоосноване јавне регистре. Сва удружења која постоје у Србији обавезна су да се упишу у ове регистре, рок пријављивања за страна удружења је три месеца, а за домаћа 18 месеци.

Упис постојећих удружења у регистар је бесплатан, док ће за регистрацију нових морати да се плате таксе – 4.000 за упис у регистар и 1.500 динара за регистарски (матични) број удружења.

Према последњим подацима, у Србији постоји око 47.000 удружења, али ће се њихов тачан број знати тек за годину и по, када се цео овај посао заврши.

У Србији 700.000 сиромашних

„Устанимо, покренимо акцију“, заједничка је порука светске кампање против сиромаштва коју је подр-

жала и наша земља обежавајући 16. октобар, Међународни дан борбе против сиромаштва. У Ср-

бији је данас 700.000 људи сиромашно, што значи да дневно имају мање од 45 динара. У прошлој години 7,9 процената становништва било је сиромашно, док је стопа сиромаштва старијих од 65 година износила 10,1 одсто.

Међународни дан борбе против сиромаштва обележен је у центру Београда, где су Црвени крст и многе невладине организације делили лифлете, а Београђани анкетирани шта мисле о сиромаштву. Један од одговора био је: „Богати, помозите сиромашнима да и они постану богати“.

Коверте исте

Просечна бруто зарада исплаћена у септембру 2009. године износила је 43.577 динара, што је номинално на истом нивоу, а реално за 0,3 одсто ниже од просека исплаћеног у августу, саопштио је Републички завод за статистику.

Нето зарада, без пореза и доприноса, у септембру је била 31.319 динара и номинално је нижа за 0,1, а реално за 0,4 одсто од нето плате исплаћене у августу.

Исплата пензија

Исплата другог дела септембарских пензија корисницима из категорије запослених почела је 24. октобра.

Пензионисаним пољопривредницима други септембарски чек исплаћиван је од 20. октобра, а војни пензионери су други део припадљности за септембар примали од 21. октобра.

Чекови преко границе

Пензионерима РФ ПИО Србије који живе у иностранству, од 24. октобра исплаћене су припадљности за јул, август и септембар. На рачуне иностраних банака уплаћено је 205 милиона динара за 9.471 пензионера, у валути земље у којој је корисник сада настањен.

Пензије зарађене у Србији стижу у 18 земаља света (не рачунајући бивше југословенске републике). Више од половине корисника живи у Немачкој, затим у Аустрији, Мађарској, Француској, Чешкој, Швајцарској, Шведској, САД... Исплаћују се тромесечно, због великих административних трошкова и релативно ниских износа.

РФ ПИО ДОБРО ПРОЦЕНИО НА КОЈА СРЕДСТВА МОЖЕ ДА РАЧУНА

Приходи већи него лане

Послодавци мало ревностији у плаћању доприноса за пензијско и инвалидско осигурање

Енвер Никшић, Радоје Савићевић, др Миладин Ковачевић, Ђуро Перић и Слободан Здравковић

У првих шест месеци ове године Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање приходовао је 226,26 милијарди динара, или 48,93 одсто планираног новца за 2009 – речено је на седници Управног одбора Фонда, одржаној 16. октобра, којој је председавао Ђуро Перић, заменик председника Управног одбора.

У поређењу с истим раздобљем лањске године, остварени приходи су номинално већи за 26,34 одсто. Издаци Републичког фонда у периоду јануар–јун износили су 226,58 милијарди динара, односно 49 одсто планираних расхода у 2009. години и већи су за 22,59 одсто од прошлогодишњих у првом шестомесечју.

На седници је оцењено да финансијска служба Републичког фонда ПИО заслужује све похвале пошто је,

после ребаланса српског буџета за ову годину, добро проценила на који новац може да рачуна а и колико ће Фонд коштати његове законске обавезе.

Према речима Ивана Мимића, финансијског директора, Републички фонд ПИО

је од доприноса приходовао 113,55 милијарди динара, тачније 47,75 одсто од планираног, а њихово учешће у укупним приходима и примањима износи 50,19 одсто.

– Остварени доприноси већи су за 6,68 одсто

од доприноса реализованих у истом времену 2008. Од запослених је остварено 104,54 милијарде динара (6,02 одсто више него лане), од самосталаца 7,68 милијарди (4,79 одсто више), а од пољопривредника 1,33 милијарде динара (165,74 одсто више). Овако изражено остваривање доприноса код пољопривредника уследило је због примене Закона о отпису камате на доспеле обавезе по основу одређених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање. Мора се, такође, признати да су послодавци били нешто ревностији у испуњавању обавеза, али се и број пензионера увећавао нешто спорије него што се очекивало – казао је Мимић.

Републички фонд је, иначе, као и досад, највише средстава у првих шест месеци ове године утрошио за исплату пензија. За исплату

Миладин Ковачевић – нови председник УО

Због одласка доскорашњег председника Управног одбора Републичког фонда ПИО др Мехе Махмутовића на дужност градоначелника Новог Пазара, на предлог Владе Републике Србије, за новог председника УО, испред Уније послодаваца, изабран је др Миладин Ковачевић.

Ковачевић је рођен 24. августа 1952. у Казанцима (Гацко), основну школу је завршио у Никшићу, гимназију у Горњем Милановцу, а Природно-математички факултет у Београду. У Институту за статистику Савезног завода за статистику почео је да ради 1977. године, а 2003. је постављен за заменика директора Републичког завода за статистику Републике Србије. Редовни члан Међународног статистичког института је од 1989. године, а 2007. је изабран за редовног члана Научног друштва економиста Србије. У неакадемској сфери основна преокупација биле су му и остале међународне привредне арбитраже.

корисника пензија из категорије запослених утрошено је 181,79 милијарди динара, за пензионисане самосталце 6,30 милијарди динара, а за принадлежности пензионисаних паора 11,47 милијарди динара. При том је за пензије људи из категорије запослених који принадлежности примају у иностранству из фондовске касе исплаћено 2,20 милијарди динара, самосталаца 60,99 милиона динара, док је за пољопривреднике који живе изван земље утрошено 4,17 милиона.

Новчана накнада за помоћ и негу корисника пензије, бивших запослених, коштала је Републички фонд ПИО 4,61 милијарду динара, а за запослене осигуранике 272,94 милиона динара. За исплату новчане накнаде за телесно оштећење пензионерима из поменути категорије утрошено је 611,26 милиона динара, а запосленим осигураницима 93,97 милиона динара. За новчану накнаду за помоћ и негу Фонд је пензионисаним самосталцима исплатио 169,72 милиона динара, а осигураницима из ове категорије 3,19 милиона динара. Накнада за телесно оштећење пензи-

Жива дискусија: Славица Тотић, Иван Мимић, Драгана Калиновић и Стеван Вребалов

исплату новчаних накнада за помоћ и негу корисницима пензија из категорије осигураника пољопривредника утрошено је 778,53 милиона динара, а за осигуранике пољопривреднике 20,75 милиона динара.

Из касе Фонда за погребнине пензионера, бивших радника, исплаћено је 933,01 милион динара, самосталаца 33,31 милион и пензионисаних паора 67,07 милиона динара.

На седници Управног одбора је речено да би експертима Међународног монетарног фонда и Светске банке, који стално понављају да су пензије у нашој држави превисоке, ваљало

просечној заради је око 62 одсто. До краја године оно ће бити још мање и износиће највероватније око 60 одсто, што је доња граница испод које пензије не би смеле да падну. Недопустиво је да пензије и даље буду замрзнуте, оне би требало да деле судбину зарада. Па, када се плате повисе, треба да се повисе и пензије, а када се снизе треба снизити и пензије – истакао је Милан Ненадић.

Новоименовани члан Управног одбора др Миландин Ковачевић скренуо је пажњу да у наредних пет година, највероватније, неће бити повећања зарада а ни пензија, па би озбиљно

свеједно ако се данас билансира оно шта Фонд има, већ је важно знати на шта може да рачуна као на капитал од којег ће имати користи. Реформа пензијског и инвалидског осигурања, у коју би Управни одбор морао стручно да се укључи, свакако се неће окончати доношењем закона крајем ове године. Тек треба да се разговара о дугорочној судбини Фонда, као економски јаком играчу, а не као неком ко има само социјалну функцију – нагласио је др Ковачевић.

Позната је тежња Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање да постане што савременија институција. У том смислу је потребно порадити на професионалном усавршавању његових руководиоца и запослених. Стога су, на овом заседању Управног одбора, усвојене три стратегије: о људским ресурсима, пружању услуга корисницима Фонда и плану обуке.

– У питању је разрада већ постојећег стратешког плана. Суштина стратегије је стварање модерног фонда за пензијско и инвалидско осигурање у којем ће постојати стандарди понашања и пружања услуга, али и слух за повратне информације, јер желимо да знамо како нас људи виде да бисмо исправили евентуалне пропусте и побољшали рад, све за добробит странака – нагласио је Слободан Здравковић, директор РФ ПИО.

Татјана Кршић

Чланови Управног одбора пажљиво слушају податке о каси Фонда

онера самосталаца стајала је Републички фонд 13,65 милиона динара, а за осигуранике самосталних делатности 632.000 динара. За

скренути пажњу да су пензијске принадлежности замрзнуте од октобра 2008.

– У првих осам месеци учешће просечне пензије у

требало размотрити капитализацију Републичког фонда ПИО.

– Неопходан нам је преглед имовине Фонда, и није

ДОБРА ВЕСТ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ БЕОГРАЂАНЕ

Понедељком шалтери и по подне

Од 9. новембра странке ће у Београдској филијали већину послова из пензијског и инвалидског осигурања моћи да обаве до 18 часова

Добра вест за запослене Београђане, коју је у прошлом броју најавила Весна Стојановић, директор Београдске филијале ПИО, потврђена је: од идућег понедељка, 9. новембра, сваког првог дана у седмици у шалтер салама ове филијале постојаће дежурни шалтери који ће са странкама радити до 18 часова.

Продужени, поподневни рад писарнице предвиђен је у шалтер сали у Немањиној 30, на коју су упућени осигураници и корисници из централних и осталих градских општина с те стране Дунава и Саве, као и у сали Службе 1 у Булевару уметности 10, која опслужује грађане Новог Београда, Земунa и Сурчина.

Грађани који буду долазили пред дежурне шалтере Фонда у поподневним часовима моћи ће да добију информације у правној помоћи, да узму листинг и виде да ли су им све зараде и одрађене године убележене у базу података матичне евиденције, да сазнају докле се стигло у решавању њиховог предмета, предају разне поднеске и добију потребне потврде...

И послодавци, односно њихови надлежни радници, моћи ће током продуженог рада писарнице, понедељком, да пријаве или одјаве и себе и уполнене – мада се овај посао углавном обавља у радно време.

Г. О.

ИПАК БЕЗ ПРИВИЛЕГИЈА ПРИЛИКОМ ПЕНЗИОНИСАЊА

И посланици по истим правилима

Посланици Скупштине Србије ипак неће, бар засад, већ после десет година скупштинског стажа добијати државну пензију у висини 60 одсто посланичке плате. Овакав предлог, који је обелодањен пре неколико дана, повучен је пре него што је стигао да изазове бурније реакције; решења о новој привилегији посланика, дакле, неће бити у новом закону о Скупштини чији нацрт је у припреми (на дневном реду парламента требало би да се нађе до краја године).

Предлог да се уведу посланичке пензије није нов, а и сада је био сачињен по угледу на искуства европских земаља у којима су они на различите начине повлашћени. У Аустрији, Чешкој, Великој Британији, Естонији, Летонији, Литванији, Португалији, Словачкој и Луксембургу посланици имају право на пензијско осигурање. Британци и

Французи имају и посебне скупштинске фондове из којих им се обрачунавају пензије. Право на посланичку пензију од маја прошле године имају и црногорски посланици...

Према речима посланика Ђуре Перића, код нас се размишљало о неком средњем решењу у односу на постојећа инострана. Српски посланици би, да је предлог прихваћен, стицали право на повлашћену пензију ако претходно имају најмање 20 година радног стажа, 55 или 60 година живота и десет година посланичког мандата. Основица за пензију износила би 60 одсто посланичке плате, а за сваку годину радног стажа изнад 25 година тај износ би се увећавао за два одсто пензијске основице, а највише до 85 одсто те основице. То је, према првобитном предлогу, требало да важи за све оне који су били по-

сланици од почетка вишестраначког система. Разлика између пензије по општим прописима и предлагане посланичке требало је да се обезбеђује из скупштинског буџета.

Мишљења о овоме била су подељена и међу посланицима. Једни су сматрали да би то било издвајање које би нашкодило угледу парламента и довело у питање уставну норму о једнакости свих грађана, а други да треба да имају повластице јер их политика „поједи“ и док се њоме баве потпуно се одвоје од свог посла и професије.

Ипак, с обзиром на недостатак новца за исплату и постојећих пензија и процену да ће у Србији пензионера ускоро бити колико и запослених, од овог предлога се одустало. Да ли ће у некој берићетнијој будућности поново доћи на ред, остаје да се види.

В. А.

Прва сеоба за месец дана

У току добијање употребне дозволе за нову зграду Филијале Панчево, предстоје још неке доградње и адаптације зарад бољих услова рада запослених и услуга корисницима

Покрајински фонд ПИО на путу је да до краја ове и у наредној години реши најизраженије проблеме везане за неусловни или недовољно велики простор за рад филијала. На жалост, најкрупније тешкоће имају највећа филијала Фонда ПИО у Војводини – Новосадска (која нема своју зграду већ је подстанар код Филијале РЗЗО Нови Сад) и једна од већих

О томе и о плановима за побољшање просторних услова за рад у Покрајинском фонду у наредном периоду, Славко Имрић, директор Покрајинског фонда, каже:

– Очекујем да ћемо, у року од месец дана, коначно завршити пресељење Филијале Панчево у нове просторије. Надам се да ћемо, уз сагласност Дирекције Републичког фонда ПИО, до

године планирамо и обнову зграда у Сремској Митровици и Вршцу. Наравно, сви ови пројекти биће усаглашени са заједничким стандардима за уређење простора које утврди Дирекција РФ ПИО у Београду.

– Надамо се да ће у 2010. години, у продужетку пословне зграде Дирекције Покрајинског фонда у Новом Саду, почети да ниче нова зграда Филијале Нови Сад, где планирамо да преселимо и Одељење за медицинско вештачење с циљем стварања хуманијих услова за рад лекара и хуманијег приступа људима позваним на инвалидску комисију. Мислим да Нови Сад као највећи град у Војводини заслужује да има посебну зграду Филијале ПИО. Тада ће се решити и проблем скученог простора у згради Дирекције, јер ће се створити услови за измена Покрајинског РЗЗО-а, који се сада налази код нас – прецизно објашњава Славко Имрић.

Наш саговорник најављује да ће се планом набавки за наредну годину предвидети изградња рампи за премештање архитектонских баријера

Дворишни део старе...

– Филијала Панчево. Нису, такође, занемарљиве ни муке са простором филијала ПИО у Суботици, Врбасу, Сремској Митровици и Вршцу.

Филијала Панчево, у којој се услуге грађанима пружају у неусловној згради из деветнаестог века, најближа је решавању дугогодишњег проблема – очекује се усељење у новозавршену зграду. Наиме, према речима директора Филијале Саше Дрчелић, Комисија за технички пријем и Комисија за противпожарну заштиту оцениле су, 21. октобра, да је нова зграда саграђена у сагласности са пројектом. Покренут је, затим, поступак за издавање употребне дозволе за овај објекат, а у надлежним општинским службама Панчева кажу да ће то бити урађено већ ових дана. Затим ће бити успостављене телефонске линије и инсталираће се рачунарска опрема, да би запослени и корисници услуга Фонда ПИО у Панчеву и околини најзад имали оптималне услове за рад и остваривање права.

...и нове зграде у Панчеву

краја године обезбедити просторије за Службу Филијале Сремска Митровица у Старој Пазови, као и за преостале испоставе, и реконструисати пословне зграде филијала у Суботици и Врбасу, за које већ постоји пројектно-техничка документација. Наредне

у пословним зградама филијала које нису реновиране, да би особе са инвалидитетом и старији људи, који се отежано крећу, имали лакши приступ у све зграде Фонда ПИО на тлу Војводине.

Мирослав Мектеровић

Брже осигураницима, јефтиније Фонду

Укидање преткомисија у домовима здравља омогућило би краће чекање на излазак пред инвалидску комисију, а Фонду умањило издатке за вишемесечна боловања

Грађани који су предали медицинску документацију за инвалидску пензију последњих неколико месеци знатно краће чекају позив за лекарску комисију, а и трошкови које Фонд има око овог немалог посла почели су да се смањују, каже за наш лист др Мила Николић, заменик директора Сектора за медицинско вештачење у Дирекцији РФ ПИО.

– Никако нам није ишло у прилог то што људи по неколико месеци чекају на позив да изађу пред инвалидску комисију, а за то време су на боловању које плаћа наш фонд, а не Републички завод за здравствено осигурање као сва остала боловања. Има ту неколико проблема који нас већ дуже оптерећују и које смо, ево, почели да на неки начин решавамо, односно да дајемо предлоге за њихово решавање. Први наш предлог је укидање такозваних преткомисија у домовима здравља које осигураника, на предлог његовог изабраног лекара, упућују на нашу инвалидску комисију – објашњава др Николић.

Да појаснимо, у случају обољења којим је, по његовом мишљењу, паци-

Др Мила Николић

јент-осигураник постао неспособан за било какав рад, изабрани лекар предлаже комплетирање медицинске документације која то и доказује. Значи, прикупљање снимака, анализа и свих неопходних медицинских доказа и мишљења која потврђују потребу за одлазак у инвалидску пензију. Прикупљени лекарски извештаји и мишљења шаљу се преткомисијама које раде у домовима здравља. Лекари у

њима попуњавају Образац бр. 1 (О1) који је практично „пропусница“ за одлазак на првостепену инвалидску комисију у Фонд.

– Рад тих преткомисија финансира Фонд и мислимо да су оне степен који се у овом послу може избећи, јер лекари у њима и не виде пацијента, а камоли да га прегледају. Они одлуку доносе само на основу налаза и резултата који им се доставе. Ако документација није потпуна, осигураника и по неколико пута враћају да комплетира налазе, шаљући га на додатна снимања и анализе, зависно од болести због које га изабрани лекар и предлаже за пензионисање. А сваки пут се од Фонда наплаћује рад преткомисије. Зато и сматрамо да би изабра-

ни лекар, кад попуни О1 образац, требало да одмах пошаље осигураника, са медицинском документацијом, у Фонд где га чекају лекари вештачи – јасна је наша саговорница.

Ово образложење је готово логично ако се узме у обзир податак с почетка текста да боловања за време такозваног обрађивања за инвалидску пензију и све док осигураник не добије решење (или буде одбијен) плаћа Фонд и да то уопште нису мала средства. За прошлу годину, на пример, на име ових боловања из касе Фонда плаћено је милијарду и 280 милиона динара, а за девет месеци ове године, када је о проблему почело озбиљно да се размишља, 440 милиона динара.

Без чекања у ходницима

Поред тога што је брже, чекање на преглед код лекара вештака у Фонду сада је и много пријатније. Не само да је простор реновиран, већ је и уређен према савременим критеријумима. Пре свега, уређен је прилаз и покретна рампа за инвалиде, а нема више чекања у редовима испред врата, већ грађани седе и прате на дисплеју број ординације у коју треба да оду. Док чекају, на монитору могу да прате актуелне вести и податке из области пензијско-инвалидског осигурања.

– Судећи према овим подацима, до краја године ће у ове сврхе бити утрошено 600 милиона динара, што је половина прошлогодишње суме. Склони смо да верујемо да је томе допринела ефикаснија организација нашег рада у првостепеном поступку вештачења, што резултира и бржим радом лекара вештака. Наиме, и поред преткомисија, многи осигураници код наших лекара дођу са непотпуном документацијом. Раније су их и они враћали да комплетирају налазе, па је то опет трајало недељама и месецима (знамо да се у домовима здравља заказује и колико се чека на специјалистичке прегледе и снимања), док сада осигуранике који немају нешто од налаза шаљу у нашу функционалну дијагностику, овде у Фонду. Наши лекари истог дана заврше преглед осигураника – имамо специјалисте из разних области и одличну опрему, тако да нема чекања. Мо-

смањују се давања Фонда на ова боловања. Још ако би био усвојен и наш предлог да за овај законски период трошкове боловања сноси РЗЗО, то би представљало праву уштеду за Фонд – оптимиста је др Николић.

У првој половини године 28 лекара вештака Фонда имало је 68.101 предмет (31.257 пренетих из прошле и 36.844 примљена у првих шест месеци ове године), а решења су донета за 41.840 осигураника. Истовремено је од 15.767 пристиглих жалби (пренето 3.633, новопримљено 12.134) у првој половини године решено 11.770. Треба напоменути да лекари из Фонда вештаче и осигуранике и кориснике који преко центара за социјални рад подносе захтеве за утврђивање степена телесног оштећења и потребе за туђом негом и помоћи. Они, у ствари, према речима наше саговорнице, „четири дана у недељи раде

Док се не дође на ред, нешто се и научи

гу да кажем да се у Филитали Београд оцена радне способности сада не чека, прегледи се раде месец за месец. То значи да се у истом месецу у коме је предата документација за инвалидску комисију и излази на преглед. На тај начин правницима остаје довољно времена да заврше решење, тако да се предмети решавају у законском року од два месеца и

за Фонд (оцену радне способности), а један дан услужно, за центре за социјални рад – телесно оштећење и туђу помоћ и негу”.

У току су преговори са Националном службом за запошљавање о томе како да се за њих обавља вештачење о радној способности инвалида у складу са новим законом о њиховом запошљавању.

Весна Анастасијевић

Много посла и за лекаре у Војводини

Др Милорад Орловић

Број захтева који пред инвалидске комисије стижу из центара за социјални рад све је већи и у Покрајинском фонду ПИО. И овде, како чујемо од др Милорада Орловића, начелника Одељења за медицинско вештачење у Дирекцији Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду, највећи проблем приликом вештачења по захтевима штићеника из центара за социјални рад јесте у томе што се – не прилаже довољно медицинских налаза. Додуше, лекари вештачи Фонда су искусни и способни су да и са оскудном документацијом цене потребу за туђом негом и помоћи, што често и чине, имајући у виду, пре свега, чињеницу да у времену економске кризе овај најсиромашнији слој људи нема новца да плати, рецимо, 16.000 динара за ЦТ налаз код приватног лекара (када је у питању тумор на мозгу), јер се у државним здравственим установама за тај налаз чека и по годину дана.

Међутим, постоје и ситуације када се непотпуни захтеви враћају надлежним центрима за социјални рад, мада ни тамо не постоје предвиђена средства за прикупљање медицинске документације за ове људе.

– Ми имамо и проблем да се ти болесници не одазову на позив инвалидске комисије. Нажалост, такве предмете враћамо надлежним центрима за социјални рад – коментарише др Орловић. – Предмете по захтевима из центара за социјални рад, због преоптерећености редовним послом, вештачимо два пута у току године, у јуну и у новембру или децембру. Годишње у Војводини урадимо између 5.500 и 6.000 оцена телесне неге и помоћи за штићенике центара за социјални рад и тај број стално расте. Око 60 посто тих људи и оствари право на негу и помоћ које им припада од дана подношења захтева. Сви наши лекари вештачи раде ове захтеве, и то у надлежној филијали Фонда по месту пребивалишта штићеника центара за социјални рад – објашњава начин рада др Милорад Орловић.

Од јануара 2006, када је законом прописано да лица код којих је утврђено телесно оштећење 100 одсто по једном основу имају право на увећани додатак за туђу негу и помоћ, повећан је и обим посла инвалидских комисија Фонда око утврђивања степена телесног оштећења ових људи.

М. Мектеровић

ЗА ГРАЂАНЕ КОЈИ САМИ УПЛАЋУЈУ ПЕНЗИЈСКЕ ДОПРИНОСЕ

Упис стажа тек по престанку осигурања

Уплате ће свакако бити унете и у листинг и утицаће на висину будуће пензије, па једина брига добровољног осигураника треба да буде добар одабир основице, праћење њене кварталне измене и – плаћање на време

Незапослени грађани који сами себи уплаћују стаж, односно плаћају пензијске доприносе по члану 15 Закона о ПИО, често се распитују зашто им је у листингу регистрована само пријава на осигурање (М-1), а не и стаж (М-4), као и када ће им он бити уписан у радну књижицу. Неке странке признају и да су недовољно обавештене, па се заправо плаше „да не пропусте рок за упис у радну књижицу“.

Зато треба појаснити да се стаж осигурања по члану 15 не уписује у радну књижицу све док Фонд ПИО не донесе решење о престан-

носима. По доношењу решења о престанку својства, с тим решењем и радном књижицом одлази се у надлежну филијалу Фонда где ће се уписати стаж осигурања по том основу у радну књижицу.

Што се, пак, тиче ажурирања наведеног стажа у листингу М-4, странке не треба да брину: тај стаж свакако ће се унети у листинг и ући у коначни обрачун тек по покретању поступка за признавање права на пензију. Висина основице на коју се уплаћивао допринос по члану 15 биће, дакако, од значаја за висину будуће пензије, што ће би-

члану 15, доприноси уплаћују на време (до 15. у месецу за претходни месец) и према важећим основицама. Пошто се ове основице мењају квартално, странке на огласним таблама у филијалама (или на сајту) Фонда треба да прате и да се информишу о износу доприноса који треба да уплате. Уколико неко пропусти да уплати доприносе на време, има могућност да у филијали Фонда провери колики му је дуг (заједно са обрачунатом прописаном каматом) и да накнадно уплати суму у складу са извештајем који ће му дати службено лице.

даци на листингу ажурирају у складу са решењем о стицању, односно престанку својства осигураника по члану 15, или да се евентуално исправе подаци у радној књижици ако се утврди да су погрешно уписани. То је проблем који може лако да се реши и у поступку одлучивања о праву на пензију. Али, постоји и сложенија ситуација када дође до преклапања стажа – односно када је решењем утврђено својство осигураника по члану 15, а касније се испостави на листингу да је лице пријављено и на осигурање, најчешће по уговору о делу и ауторском хонорару или по основу бављења самосталном или пољопривредном делатношћу. Такви пропусти настају углавном када послодавци не доставе на време пријаву, односно одјаву осигурања по основу уговора о делу и слично, па се касније на листингу појави М-1 у периоду када се странка налази у осигурању по члану 15.

У таквим случајевима, сходно основном начелу да је обавезно осигурање „старије“ од добровољног, Фонд ће имати обавезу да првобитно решење преиначи и донесе ново којим ће својство осигураника по члану 15 бити утврђено само за периоде када лице није било обавезно осигурано. То значи да аутоматски морају да се исправе и подаци у радној књижици ако су били унети по решењу које је раније донето.

С. Марсенић

Да не закасим за упис...

ку својства осигураника. То значи да осигураник треба да поднесе захтев (који ће добити на шалтеру или скинути са сајта www.pio.rs) за доношење таквог решења. Уз захтев треба да приложи потврду о уплаћеним допри-

ти видљиво назначено и у обрачуну који иде уз решење о пензионисању.

Према томе, оно о чему једино треба водити рачуна јесте – да се, у складу с донетим решењем о добровољном осигурању по

Понекад се догоди, мада веома ретко, да се подаци о стажу осигурања по члану 15 у радној књижици разликују од стања на листингу. Уколико се тако нешто примети, странка може поднети захтев да се по-

У БЕОГРАДУ СУСРЕТ СА ПРЕДСТАВНИЦИМА НЕМАЧКЕ

Успешни разговори о примени конвенције

Ефикасно решен највећи број конкретних питања и проблема у спровођењу Споразума о социјалном осигурању, договорена израда нових двојезичних образаца, а следећи сусрет најављен за 2011. у Немачкој

У Београду су од 14. до 16. октобра 2009. године одржани разговори органа за везу Републике Србије и Савезне Републике Немачке у области пензијског и инвалидског осигурања у вези са применом Споразума између СФР Југославије и СР Немачке о социјалном обезбеђењу, саопштио је Завод за социјално осигурање.

Делегацију Републике Србије чинили су представници Завода за социјално осигурање и Републичког фонда ПИО.

Разматрана су општа питања везана за остваривање права из ПИО осигураника и корисника у Србији и Немачкој. Делегације су размениле информације о изменама у законодавству у области пензијског и инвалидског осигурања, које су се десиле од последњих разговора органа за везу у Ландсхуту, октобра 2006. године, до одржавања ових разговора, о важећим билатералним споразумима о социјалном осигурању који су закључени са другим земљама и текућим активностима у вези са закључивањем нових споразума о социјалном осигурању.

Размотрени су и договорени начини поступања у вези са исказивањем периода осигурања у обрасцу D/RS 205, при чему је детаљно разјашњен начин означавања периода осигурања који се према немачким правним прописима узимају у обзир приликом остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања.

Договорен је начин поступања у вези са спровођењем лекарског вештачења у поступку одобравања пензије по немачким правним прописима када је потребно обавити контролни преглед у Србији, као и сношења трошкова по том основу.

Размотрен је и поступак остваривања права на пензију у ситуацији када неко лице има периоде осигурања навршене у три државе које су међусобно закључиле билатералне

споразуме о социјалном осигурању, затим начин поступања у вези са исплатом пензија и достављањем спискова за исплату у електронској форми и др.

У вези са исказивањем стажа осигурања у обрасцу D/RS 205, договорен је начин поступања и означавања периода осигурања чиме ће се отклонити дилеме у вези са периодима осигурања које носилац пензијског и инвалидског осигурања узима у обзир приликом сабирања стажа, што ће допринети ефикаснијем вођењу поступка у РФ ПИО. Такође је договорено да се период добровољног доприноса навршени у Немачкој за време примања пензије у Србији третирају као периоди осигурања, јер се за њих плаћају доприноси.

Немачка страна је прихватила иницијативу српске стране за измену двојезичних образаца за примену Споразума и договорено је да, почетком 2010. године, достави немачкој страни предлог тих образаца ради њиховог коначног утврђивања.

У циљу омогућавања ефикаснијег и лакшег остваривања права осигураника и корисника, две делегације су међусобно размениле листе контакт особа за спровођење Споразу-

ма, при чему је договорено да се те листе редовно ажурирају и размењују.

Имајући у виду да је успешно решен највећи број конкретних питања и проблема у спровођењу Споразума о социјалном осигурању, изражено је задовољство због ефикасности у раду и разговори су оцењени као веома успешни.

Договорено је да се наредни разговори органа за везу две државе одрже 2011. године у Немачкој.

Г. О.

ДА ЛИ ГРАЂАНИ СРБИЈЕ ПОГРЕШНО МИСЛЕ

Најчешће заблуде о пензијском систему

Гордана Матковић у ауторском тексту у „Економист магазину“, чији већи део преносимо, покушава да оспори неке од тврдњи које се неретко чују у јавности

Пензијски фонд је уништен деведесетих година прошлог века

Ово је свакако једна од заблуда много пута изречена, а још чешће написана у новинским чланцима. Подваријанта ове заблуде је жаљење пензионера за доприносима које су уплаћивали током радног века, а које је држава потрошила, са питањем где су сва та средства „отишла“.

Заблуда о потрошеним и економски уништеним фондовима проистиче из несхвататања начина финансирања пензија у Србији. Пензијско-инвалидско осигурање у Србији заснива се на текућем, PAYG (pay as you go) финансирању пензија. Текуће финансирање пензија подразумева да се пензије финансирају из доприноса које уплаћују садашње генерације запослених, које на тај начин стичу право да њихове пензије буду финансиране из доприноса будућих генерација.

Пензијски фондови који су успостављени у оваквим системима представљају само неку врсту пролазног рачуна, који се периодично пуни прикупљањем средстава из доприноса и празни услед исплате пензија. Они нису фондови на којима су се средства прикупљала на индивидуалним рачунима, улагала и уз камату или принос касније исплаћивала у виду пензија.

Јасно је, дакле, да је новац који су данашњи пензионери током радног века уплаћивали у виду доприноса „потрошен“ на тада-

Гордана Матковић

шње пензионере, као и да све генерације пензионера деле у економском смислу судбину запослених.

Чињеница је да је у одређеним периодима и у Србији на рачуну Пензијског фонда било прикупљано нешто више средстава него што су износили укупни пензијски расходи. Ово су била времена када је пензијска шема још била млада, а број осигураника много већи од броја пензионера. У Србији је овај вишак прикупљених средстава улаган у привреду (између осталог, и у Центар „Сава“), али тадашњи закони нису налагали да та средства морају да се врате Пензијском фонду. Према тврдњама правника, њихово потраживање данас отуда није могуће, јер су се средства трошила по закону. У неким другим земљама, које су функционисале у другачијим економским системима, вишкови се усмеравају у државне капитализоване фондове, који та средства улажу да би се из њих покривали дефицити који могу да настану у будућности.

Треба истаћи и да текуће финансирање није никаква специфичност Србије. Са изузетком само четири земље, обавезни државни системи са текућим PAYG финансирањем пензија (I стуб) присутни су у свим земљама ОЕЦД-а, који функционишу на веома сличан начин као у Србији.

Можда се треба и запитати шта би се заиста десило током деведесетих да нисмо имали текући систем финансирања пензија, већ капитализоване фондове. Пензијски фондови би тада заиста били уништени, а пензионери би у потпуности пали на милост и немилост буџета и на неку врсту милостиње, са знатно нижим пензијама од оних које се данас исплаћују.

Пензионери у Србији спадају међу најугроженије групе, пензије у Србији су јако ниске

Иако је можда грубо горе изнете тврдње назвати заблудама, важно је сагледати да ли су и у којој мери изречене тврдње прецизне. Један од важних циљева пензијског система је свакако смањење сиромаштва међу старима. Такође, наш систем спада у групу пензијских система тзв. Бизмарковог типа, што значи да је један од циљева и одржање прихода након пензионисања на прихватљивом нивоу. Уколико пензионери у Србији спадају међу најугроженије групе и уколико су пензије знатно ниже од зарада које су појединци остваривали током радног

века, то су важни разлози за реформу, која би онда морала да се креће у правцу побољшања и апсолутног и релативног положаја пензионерске популације.

У Србији се још не живи добро, велики део становништва је, по сопственој процени, сиромашан (тзв. субјективно сиромаштво) и знатно сиромашнији него у деценијама које су претходиле 90-им годинама прошлог века. У том смислу и пензионери су свакако угрожени. Подаци Анкете о животном стандарду из 2007. године не подржавају, међутим, тврдњу да пензионери спадају међу најугроженије групе у Србији. Удео сиромашних у Србији 2007. године износио је најмање 6,6 одсто, док је међу пензионерима удео сиромашних 5,3 процената. Не може се, дакле, тврдити да пензионери нису сиромашни, али је, према анализама којима у Србији располажемо, угроженост пензионерске популације, у смислу апсолутног сиромаштва, испод просека.

Нема сумње да су пензије у Србији ниске. Просечна пензија 2008. године износила је између 19.000 и 19.400 динара за пензионере из осигурања самосталних делатности и запослених и свега 7.250 за пензионере пољопривреднике. При том, знатан удео пензионера прима пензије испод овог просека, приближно чак 60 одсто у осигурању запослених и осигурању самосталних делатности.

Ниске су, међутим, и плате, социјална помоћ, и деч-

ји додаци... И шта уопште значи податак о просечној пензији када знамо да се у тај просек укључују примања инвалидских и породичних пензионера, чији је удео у Србији висок, а примања по логици осигурања испод просека.

У односу на просечну плату 2008. године просечна пензија је износила 59,2 посто. Пензионери из осигурања запослених који су, међутим, радили најмање пун радни век остварили су у просеку пензију која је 2008. године износила скоро 80 одсто просечне плате. Овакав однос се не може сматрати неповољним, а нарочито не нереалним са аспекта логике пензијског система. Систем свакако не може да буде постављен на начин да се у просеку, са пуним радним стажом оствари пензија која је виша од просечне плате. У Србији је, нажалост, према подацима за 2008. годину свега 18,8 процената пензионера у осигурању запослених „заслужило“ пензију, односно радило пун радни стаж. И то је свакако чињеница над којом треба да се замислимо. Да ли би део колача за пензионере био већи када би пензијски систем био ригорознији према онима који одлазе у пензију без пуног радног стажа?

Најпрецизнији међународно упоредив показатељ релативног стандарда пензионера је нето стопа замене, која означава однос између прве исплаћене пензије у односу на последњу остварену зараду, за хипотетичког радника који је радио пун радни стаж (40 година) са примањима на нивоу просечне зараде. У Србији нето стопа замене износи нешто више од 70 одсто просечне зараде. У међународном контексту, ова стопа је на нивоу ЕУ-10 земаља, а нешто нижа него у ЕУ-15.

Не може, дакле, да се тврди да пензионери у Србији спадају међу најугроженије групе, нити да су пензије јако ниске, ако их поредимо са платама, а по-

сматрамо у контексту логике осигурања.

Постоји, међутим, једна друга чињеница у погледу животног стандарда пензионера која је забрињавајућа. На дуги рок посматрано, нето стопе замене се смањују на јако низак ниво, што је резултат индексације и пензија и валоризације ранијих зарада само са трошковима живота. У међународним размерама овај показатељ је у поређењу са другим земљама на јако ниском нивоу, а са аспекта социјалне праведности можемо се запитати да ли је прихватљиво да пензионери не деле уопште добробит од економског прогреса Србије у будућности.

Пензијски систем у Србији није реформисан јер није уведен II стуб пензијског система

У земљама у транзицији реформе су најчешће биле конципиране у оквиру тзв. три стуба. Типичне реформе у моделу три стуба подразумевају параметарске измене првог стуба (текућег, државног PAYG система), увођење другог стуба кроз обавезно додатно осигурање млађих осигураника код приватних пензијских фондова и развој добровољног пензијског осигурања, као трећег стуба пензијског система. Реформе које подразумевају укључивање другог стуба заправо значе да се сви обавезни доприноси за пензијски систем не уплаћују у државни фонд већ да се деле и да се један њихов део упућује у приватне фондове, на индивидуалне рачуне осигураника. Тако се ствара дефицит у првом стубу, који су многе земље „покриле“ на рачун успореног раста пензија.

Развијене земље по правилу, међутим, немају други стуб, већ само први и трећи, а од земаља у транзицији које су ушле у ЕУ, Словенија и Чешка се такође нису одлучиле за овакву реформу система. То, пак, не значи да све ове земље не спроводе реформе пензијских система.

Истраживање које је недавно спроведено на ову тему, показује да данас у Србији још нема услова, а ни довољно убедљивих оправдања за увођење другог стуба. Недостатак услова огледа се пре свега у неразвијеном финансијском тржишту и недовољном административном капацитету за његову регулацију. Финансијско тржиште је недовољно развијено, са значајним проблемима који веома отежавају нормално функционисање пензијских и других фондова и угрожавају вредност њихове имовине. Проблеми постоје, како на страни регулације, тако и у домену недовољне и неодговарајуће понуде хартија од вредности за улагање. Ови проблеми би се мултипликовали брзим повећањем тражње, које би неминовно настало увођењем обавезне штедње у приватним пензијским фондовима.

Увођење другог стуба проузроковало би и високи транзициони трошак, са неизвесним резултатима на дуги рок. Имплицитни (бру-

то) транзициони трошак за Србију износио би између 0,6 и 1,7 одсто БДП-а годишње и трајао би више од 40 година. Укупно оптерећење пензијским расходима у читавом периоду било би увећано за 50 посто БДП-а.

Најзад, оно што је најважније, нема јасног доказа да би увођењем другог стуба за данашње генерације запослених били створени услови за сигурнију и довољно високу пензију. О супериорности овог модела не сведоче ни искуства других земаља, поготово у светлу текуће светске економске кризе.

Заблуда је, значи, да реформе нужно подразумевају увођење другог стуба. Од тога је, уосталом, одустала и Светска банка залажући се и данас за систем вишеструких стубова, али прихватајући да свака земља има специфичности и почетне услове од којих ће у великој мери зависити прави рецепт за адекватне промене.

(„Економист магазин“)

СМОТРИ СЕОСКИХ ЖЕНА НА ЊИХОВ СВЕТСКИ ДАН

Колико штандова, толико прича

Манифестација која наговештава оживљавање села и остајање младих на огњиштима

Светски дан сеоских жена, обележен 15. октобра, окупио је у Новом Саду око 150 женских сеоских удружења из 40 војвођанских општина. У сајамској хали биле су изложене аутентичне рукотворине и производи старих заната који чувају традицију и богато културно наслеђе војвођанског вишенационалног амбијента, као и старинска јела, колачи и послатице.

Све то било је употпуњено изложбом фотографија „Жене на селу“. Поглед кроз објектив приближио је посетиоцима свакодневни живот сеоских жена неколико генерација – у кући, на пољопривредном имању и у женским организацијама, а и њихову спремност да мењају своју улогу у породици, локалној заједници, и друштву уопште.

И док су гости и посетиоци застајали крај штандова дивећи се изложеним предметима, пробајући примамљива јела и разговарајући са чланицама удружења, у сали за конференције се, у присуству стручњака и представника власти, разговарало о развоју женског задругарства, резултатима истраживања о положају жена на селу у Војводини и пројектима за прекограничну сарадњу, а одржан је и округли сто „Жене у пољопривреди“.

Свако ко је тога дана дошао у Мастер центар могао је, шетајући од штанда до штанда, да ужива свим чулима. Међу 450 учесница изложбе и њихових 150 поставки било је толико разноликости – у годинама, ношњама, изложеним радовима, храни

Гаскање са председницом парламента

коју су нудиле и језику којим су међусобно говориле. Све различито, а заправо исто.

Сеоска жена, било да су јој и преци овдашњи, или да јој је прабаба

стигла с неком колонизацијом у равну Војводину, симбол је оне која устаје у цик зоре да спреми доручак за кућну чељад и нахрани марву, која негује башту и цвеће, кува свакидашња и празнична јела, спрема зимницу и иде на њиву с мотиком, али и трактором, која тка, везе, хекла, плете и ради на компјутеру, подиже децу и брине о старима кад онемоћају, која најчешће нема ни земљу, ни шуму, ни трактор, а ни пензију. Али има јака леђа, широку душу, топло срце и златне руке. Да притекне, привије, да блажи, дарује и радује.

– Данас смо изнели народне ношње и рухо, а да смо знали да ће

бити простора, били би овде и огњиште, и синија, и сач – све оно што смо као колонисти из Херцеговине донели 1946. године... Имамо старијих жена које везу пешкире, ткају, праве јоргане – каже Рајка Сикимић, из Клуба жена „Завичај“, из Равног Тополовца, најбогатијег села најсиромашније општине у Војводини – Житишта.

– Јоргане праве и Сремице из Кузмина, кувају домаћи сапун, месе колаче – старинске и ове модерније – вели Србислава Цвјетичанин, председница недавно основаног Удружења жена.

Ержебет Жидај, председница Активна жена из Малог Иђоша, истиче да оне нису само жене које раде руч-

не радове већ да првенствено брину о старим људима кроз помоћ и негу у кући, и раде с децом из социјално угрожених породица. Председни-

ца Актива жена из Бачког Јарка Боса Вукотић вели да се њих 55 углавном баве хуманитарним радом а за ову

прилику донеле су посетиоцима на пробу многа јела од пасуља, погачу, паштету, питу, сарму, ћевапе... а наша се ту и флаша добре ракије с неколико зрна пасуља у њој.

Колико штандова, толико и прича о сеоским женским организацијама, и идеја да се живот, и њихов и туђ, покрене ка бољем. Нешто од тога, изложено на Дан сеоских жена, имала је прилику да види и Славица Ђукић-Дејановић, председница српског парламента, као и дипломате из Норвешке, Грчке и других земаља

Европске уније, из које ће, верујемо, од следеће године уследити средства претприступних фондова и пут наших села, како се то већ ради у Мађарској, Словачкој, Чешкој...

Прави домаћин ове манифестације био је покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова Мирослав Васин, а отворио је председник Извршног већа Војводине др Бојан Пајтић. Присутан је био и др Саша Драгин, министар пољопривреде. Сва тројица су била истог мишљења: ова манифестација и све што јој је претходило наговештава да ће у наредним годинама оживети село, и да ће се уз овако велико ангажовање актива жена задржати млади у сеоским срединама.

И. Митровић
М. Мектеровић

КРАГУЈЕВАЧКОЈ „ЗАСТАВИ ИНПРО“ КОЈА ПРЕДЊАЧИ У СРБИЈИ

Посао за 26 инвалида

Рекордери по запошљавању особа са инвалидитетом очекују да до краја године постану државно предузеће

Специјализовани произвођач лантеретних приколица и ручних и специјалних алата – „Застава Инпро“, после прошлогодишњег рекордног запошљавања 24 инвалида, ове године примила је у радни однос још 26 радника, тако да по томе, и даље, предњачи у Србији. Ово предузеће, иначе, има нешто више од 100 радника, од којих су 60 инвалиди.

У „Застави Инпро“ посебно истичу да су нова радна места успели да отворе без помоћи Националне службе за запошљавање и да су, чак, примили неке раднике који су изгубили посао иако су њихова дотадашња предузећа примила субвенције да их запосле.

– Сматрамо да није исправно што су помагали само приватна предузећа, а не и друштвена или државна, али смо се ослонили на своје снаге и потребе тржишта – објашњава Бранко Вељовић, директор „Заставе Инпро“.

С обзиром на то да се очекује да до краја године „Застава Инпро“ буде трансформисана у државно предузеће, Вељовић наглашава да ове године имају посебну обавезу да профилишу производни програм и наметну се домаћем тржишту, што би омогућило да запосле што већи број особа с инвалидитетом. Јер, поред производног и профитабилног, ово предузеће има задатак и да испуни обавезу због које је и формирано.

– Спроводимо део наших задатака у активностима на реструктурисању Групе „Застава возила“. Очекујемо да се до краја године формира државно предузеће за оспособљавање и запошљавање инвалида. Надамо се да ћемо задржати бренд који смо 10 година стварали и да ће се преду-

зеће звати „Застава Инпро“ – верује Вељовић.

До сада је предузеће производило делове и сетове алата за све моделе путничких аутомобила, доставних возила и камиона марке „за-

Производе и за извоз

става“. У „Застави Инпро“ верују и да ће бити први међу првима који ће у програму такозване локализације производње ауто-компонената те делове израђивати и за новоформирано предузеће „Фијат аутомобили Србија“. Сматрају да то неће бити тешко јер већ више од 80 одсто производње извозе у Француску, тако да није спорно испуњавање западноевропских стандарда.

– Неке кораке, може се рећи прве, учинили смо у делу израде сабирних средстава. Више од 4.000 палета оспособили смо за коришћење у производњи „пунта“ и надамо се да ћемо и даље радити на тим програмима – оптимиста је Бранко Вељовић.

Такође, очекује се да до краја ове године „Застава Инпро“ реши проблем производног простора будући да су надлежна министарства обећала, и предузела кораке, да се на одговарајући начин обезбеди производни погон у оквирима постојећих погона „Заставе“, чиме би била створена перспектива за даље запошљавање и развој.

П. Парезановић

ДЕПРЕСИЈА – БОЛЕСТ ЗА КОЈУ ТРЕБА
ПОТРАЖИТИ СТРУЧНУ ПОМОЋ

Психодрама као психотерапија

Иако је у порасту свуда у свету, од ње ређе оболевају мушкарци јер воде садржајнији живот, док се жене, тврде стручњаци, задовољавају улогом мајке и домаћице

Јесен и зима су годишња доба која најчешће отварају врата душе, „Пандорину кутију“ у коју људи смештају све своје болне тренутке, неспремни да се с њима суоче и несвесни да тако полако упадају у депресију. Јер, то је време слава и празника када се туга и самоћа најтеже носе и када ваља потражити помоћ стручног лица.

Др Чедо Миљевић

– Депресија је болест која је у порасту свуда у свету, један је од најчешћих „окидача“ за самоубиство код радноспособног становништва. Први знаци препознавања ове болести могу се видети у историјату депресивне особе, ако се установи да је она у животу имала епизоде изразите промене расположења, рецимо, неуобичајене и без-

разложне веселости, што се раније називало хипоманичним расположењем, а данас биполарним афективним поремећајем – каже др сц. мед. Чедо Д. Миљевић из Института за ментално здравље у Београду.

Према његовим речима, у последње време се показало да су у историји болести депресивних болесника врло ретке епизоде веселости. Иначе, стратегија лечења ове, манијакалне депресије, разликује се од класичне (у којој нема оваквих искакања у расположењу) чије симптоме има сваки други човек у Србији. Депресија је, у ствари, синдром, односно скуп симптома од којих је безвољност најпрепознатљивија. Људима с оваквом дијагнозом нико и ништа не може да пробуди оптимизам, оно што их је раније чинило срећним (рецимо, игра с унуцима, одлазак у позориште, дружења с пријатељима...) више им не представља задовољство, губе концентрацију, глас им је монотон и тих, осећају малаксалост, немају апетит, лоше спавају, не устаје им се из кревета...

– Истраживање Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ по-

казало је да се 50 одсто становништва наше државе жали на нервозу, тугу и умор, што су све симптоми депресије. Међутим, то не значи да су сви они депресивни. Према истраживању, ризик да у току живота оболе од депресије има од 20 до 26 одсто жена и од четири до 12 одсто мушкараца. Мушкарци од депресије оболевају ређе јер имају богатији и смисленији живот, стога жене не треба да играју само улогу мајке и домаћице, већ морају да пронађу време за дружење и посао који воле. Њихово депресивно расположење је неретко последица и уласка у менопаузу, што већини представља велику трауму и стрес. А стрес и депресија су у тесној вези. У Србији највећи стрес узрокује губитак детета, док је у САД најстреснији одлазак брачног партнера – напомиње наш саговорник.

Др Миљевић истиче да се раније сматрало да је депресија реактивна, повезана са стресним ситуацијама, и да је прогноза за њено лечење добра. Али, данас се зна да њено нелечење доводи до оштећења мозга, до истањења његових одређених региона.

– То су региони мозга који су, између осталог, одговорни за памћење. Отуд нелечена депресија може, на први поглед, да изгледа као деменција, односно псеудодеменија, а што, у ствари, није. Уз одговарајуће медикаменте њој има лека, док код деменције нема повратка на пређашње стање. Очито је да дементни људи као први симптом имају депресију, она је претходница Алцхајмерове болести. Оно на шта ваља скренути пажњу, до чега су дошла

Депресивци све бројнији

Око 450 милиона људи у свету болује од депресије, а више од две трећине самоубиства изврше особе које се налазе у тешкој депресији. Према подацима Светске здравствене организације, депресија ће до 2020. године постати водећи узрок смрти и онеспособљености код жена, а после кардиоваскуларних обољења други узрок смрти у целокупној популацији.

испитивања чији су резултати објављени у водећим светским часописима, јесте велики утицај депресивних

родитеља на децу. Деца чији су родитељи имали јасну клиничку слику депресије, лоше или никако лечену, у знатном су ризику од психијатријских болести. Сматра се да 80 одсто овакве деце у одраслом добу има неки психијатријски поремећај, ризик да оболе од депресије и фобија је три пута већи, а пет пута већи да постану алкохоличари – истиче др Чедо Миљевић.

За депресивне људе, свакако, има лека. Само треба стегнути срце и савладати баријеру стида да се оде код психијатра и затражи помоћ зналца. Није препоручљиво лечење „на своју руку“, пошто је широка палета медикамената, а сваки од њих има „добру и лошу страну“. Потребно је пронаћи онај прави, а њега може прописати једино стручно лице. Уз то, депресија се лечи и психотерапијом.

– Психотерапија захтева озбиљну едукацију, за сад у свету постоји више од 200 начина оваквог лечења (когнитивно-бихевиоралне и групне психотерапије). Новија истраживања показују да одговарајућа психотерапија доводи до промена функција у мозгу као и примена антидепресива. Међу психотерапијама које су се показале делотворним, сем код људи који су у психодепресији или манијакалној депресији, јесте – психодрама. Пацијент треба да прикаже одређене ситуације које га оптерећују и с којима се тешко носи. Рецимо, уз помоћ неколико других особа, које симулирају његове укућане или колеге на послу, покушава да сликовито саопшти шта га оптерећује, чини несрећним, приморава да се завуче у љуштину и направи параван према свима. То је сценски приказ у коме свако има своју улогу да би његова животна прича била што сликовитија. Почетак је увек забаван, али се крај обично завршава плачем. Ипак, ова психотерапија је благотворна – саопштава др Миљевић.

Татјана Кршић

Кућни послови „брана“ од рака

Да није у питању озбиљно истраживање, могло би се помислити да су резултате наручили мушкарци: наиме, научници су недавно објавили да жене које свакодневно обављају кућне послове мање оболевају од рака дојке. А, уколико се овим послом интензивно баве, могућност да оболе од ове опаке болести је 17 одсто мања. Стога се женама топло препоручује да на кућне послове гледају као на вид рекреације и да их обављају што енергичније.

Вештачка шака са „живцима“

Механичка шака, коју је успео да направи међународни тим научника из Италије и Шведске, пружаће људима који је користе осећај као да је у питању њихова права рука. Наиме, научници су направили ново помагало које се заснива на повезаности завршетака нерава с осетљивим електронским сензорима на површини шаке, па ће корисници моћи да је померају као природни екстремитет.

Људски нокти брже расту

Истражујући брзину којом расту људски нокти (а и тиме се, ево, баве), научници су установили да последњих година они расту за четвртину брже него код наших предака. Разлог је, по свему судећи, промењен начин исхране. Људи су, после ратова у прошлости, сиромаштва и несташица хране углавном користили намирнице богате угљеним хидратима, што је успоравало раст ноктију.

М. И.

У КРАГУЈЕВАЧКОМ КЛИНИЧКОМ ЦЕНТРУ

Нови акцелератор

Министарство здравља уложило је око два милиона евра у набавку новог линеарног акцелератора за крагујевачки Клинички центар. Нови апарат пустио је у рад Томица Милосављевић, министар здравља, који је најавио улагања у објекте и опрему ове крагујевачке здравствене установе у вредности од 30 милиона евра до 2012. године.

Радам новог линеарног акцелератора биће знатно смањено чекање оболелих од рака на зрачење, готово што су два стара акцелератора често била у квару због преоптерећености, а крагујевачки Клинички центар пружа здравствене услуге за око два милиона становника Србије, од Аранђеловца, на северу, до Косовске Митровице, на југу.

П. П.

СВЕ ВИШЕ ДИЈАБЕТИЧАРА У ТРСТЕНИКУ

Важна и предавања

Друштво дијабетичара у Трстенику организовало је предавање посвећено оболелима од дијабетеса о праћењу гликемије у току 24 часа. У трстеничкој општини ове године је евидентирано око 70 оболелих од шећерне болести, мада се помиње да их има укупно три хиљаде, каже др Жаклина Ристић, специјалиста интерне медицине у Дому здравља у Трстенику.

Према њеним речима, велики број оболелих, само из њима знаних разлога, није пријављен иако се зна да многи редовно примају инсулин. Друштво дијабетичара у овом граду стално опомиње пацијенте да се придржавају прописане терапије и да прате предавања која се организују јер ће тако сазнати увек нешто ново и корисно.

Д. И.

САВЕТИ ИСКУСНЕ ДОМАЋИЦЕ

Мусака с месом или рибом

Ово јело, наравно, може да се прави и, традиционално, с пропрженим или бареним месом, али и са рибом, а уместо уобичајеног кромпира могуће је употребити и друго поврће, као и одговарајуће зачине

Зеља и јунетина

Бланширати четири веће везе зеља, оцедити, исецкати и умешати кашичицу белог лука у праху; пропржити две сецкане главице црног лука па додати 250 г млевеног јунећег меса и, при крају, четири кашике сојиних љуспица (претходно омекшалих у води) и пола кашичице бибера и сувог биљног зачина; у посуду сипати пола количине зеља, распоредити месо и прекрити остатком зеља, попрскати уљем и прелити са 0,5 дл млека.

Спанаћ и пилетина

Бланширати килограм спанаћа, оцедити, исецкати и умешати једно јаје, кашичицу белог лука у праху и кашичицу сувог биљног зачина; самлети 400 г обареног меса кунџа,

пилећег или неког другог, додати јаје, пола кашичице бибера и сувог биљног зачина; у посуду распоредити пола количине спанаћа па месо и прекрити остатком спанаћа, прелити једним децилитром млека у које се умути кашика брашна.

Лигње и кромпир

Килограм обареног кромпира исећи на колутове; обарити килограм лигњи исечених на колутове или килограм неке рибе (очистити је од коже и костију); у посуду распоредити пола количине кромпира, посути са мало алеве паприке а може и пропрженим

колутовима једног струка празилука; преко тога распоредити лигње, односно рибу, може се набацати и шака

исецканих маслинки; прекрити остатком кромпира, посути алевом паприком и прелити децилитром маслиновог уља у које се дода по кашичица сувог биљног зачина и бибера.

Целер и пиринч

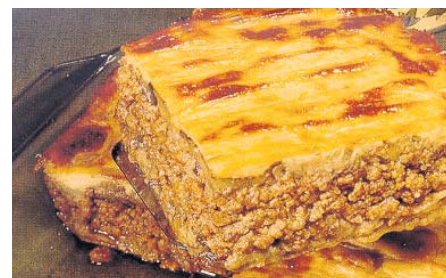
Обарити килограм целера и исећи на танке колутове; обарити 200 грама пиринча и умешати 75 г пропржене меснате сланине исечене у коцкице; пропржити две ситно сецкане главице црног лука и додати два сецкана чена белог лука и кашичицу сувог биљног зачина; нарендати 200 г гауде или другог жутог сира; исећи на танке колутове 200 г парадајза; сложити у посуду пола количине целера па га посути половином лука; преко лука поређати танке колутове куване шунке (250 г), па пиринч, а преко њега парадајз и завршити остатком целера; површину посути остатком лука па сиром, а затим прелити са два јајета умућена са 0,5 дл млека и мало морског орашчета.

Пшеница и махунарке

Могу да се користе обарена пшеница, кукуруз, пасуљ, сочиво и др. На пример:

Скувати пиле од око килограм са кашиком сувог биљног зачина, па кад је готово у истој супи скувати три шоље пшенице или кукуруза

шећерца и оцедити; пиле очистити од коже и костију, ситно исецкати и умешати 100 г ренданог сира и два исецкана и пропржена струка празилука (сир и празилук могу да се распореде преко меса); ако се користи пшеница, умешати кашику сецканих листића нане, а ако се користи кукуруз, додати две кашике парадајз пиреа или кечапа; у посуду распоредити пола количине пшенице, односно кукуруза, па месо и завршити пшеницом, односно кукурузом; прелити са два децилитра киселе или неутралне павлаке.

Пасуљ и млевено месо

Обарити 500 г белог пасуља, оцедити, пропасирати и додати кашичицу сувог биљног зачина и пола кашичице љуте или слатке алеве паприке; пропржити 300 г млевеног меса са сецканом главицом црног лука и једним празилуком, па додати по пола

кашичице бибера и кима; у посуду распоредити пола количине пасуља па месо и завршити остатком пасуља, попрскати са две кашике уља и мало алеве паприке.

Пензионерка Кова

Да ли ће жене још дуго моћи да издрже толико почести, јер осим што су стуб породице, сад им је претило да буду и стуб државе, да раде до 65 година

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Све сами стубови

Промени се време и у Србији, чедо моје. Вратисмо уназад казаљке на сату и изједначисмо се са Европом. А када они буду једног дана укидали то пролећно и јесење шетање сата, и ми ћемо. Све што се тамо укине, тај се пелцер ома и код нас приваћа. Поготово сад када дочекујемо и испраћамо не само државнике, него и чиновнике белосветских организација које имају кредитне паре, од којих нашој држави зависи буџетска и друга равнотежа.

За неке новце плати се камата, и кредит је ту. Али за неке друге, љуби те баба, треба испунити више услова него за улазак у Унију. Није њима довољна само камата коју ће да узму, него хоће да одреде и ди ћемо, и како те њине новце употребити. Све податке имају на длану: и која фабрика ради, и колико се чега произведе, и какве су плате, колико доктора лечи народ, шта се учи у школама, и колике су пензије. Имају они социјалну карту ове наше Србије већ одавно, и знају да троши више од губера, па су нам наложили да смањимо трошкове.

Поједоше буџет пензионери. Много нас је, а мало оних који привређују. А и за пензије се, у процентима, много више издваја него у Европи. Жене су неравноправне јер им је стаж краћи него мушки.

Зато се ужурбано кроји нови пензијски закон, да се примакнемо Европи, или чак Америци. Не улазим,

дете моје, у државне послове, али се питам да ли ће жене још дуго моћи да издрже толико почести! Осим што су стуб породице, сад им се додаје да буду и стуб државе, да раде до 65 година. Приштедеће буџету у пензијама, а на посао ће их, што рече једна на телевизији, доводити по двоје младих незапослених. Али, видела сам у једној емисији неку која изјави да жене преко 60 година баш могу да пруже максимум у послу! Могу, мислим се ја, ако буду у педесетој одрађивале приправнички стаж.

До краја године знаће се хоће ли радна група ставити у реформу више година рада за жене. Ови из Монетарног фонда не траже баш то; они хоће смањење буџетске рупе, а наши ће да смисле како. Једно мислим да се неће тражити у реформи пензијског система – увођење другог стуба, о чему су наши експерти једно време причали. Јер, и европске државе, са јаком економијом и дугорочним планирањем свега важног, одустају од њега. Какав други стуб у нашим условима, дете моје, кад нам је и први оволико климав ко бабини зуби!

А стубове, то сам неки дан сазнала из новина, имамо и у спољној политици. Није о њима причао министар иностраних послова него економије. Рекао је како Србија има четири стуба спољне политике, а најважнији је Европска унија. Преостала три стуба

су Русија, Кина и Америка. Пошто је тај министар и потпредседник владе, на његова се плећа ослањају сви стубови осим руског. Тако су га, каже, задужили чланови владе.

Не знам, љуби те баба, како један човек може толико много да ради. Јесте да су му и сарадници стручни, пре свега, и да је последњих година баш на њему и његовима било највише посла – да приватизују државне и друштвене фирме и банке, да руководе агенцијама и успешним јавним предузећима, да ангажују стране фирме за процену вредности имовине, да се боре за народ и његових хиљаду евра бесплатних акција...

Не могу сад да се из рукава сетим свих важних послова које је завршио за државу и народ, а и даље му се намећу нови задаци. Дође ми да се упитам за шта плату примају други министри, и питају ли се они око нечега. И право је оно што сам прочитала да ће се из других министарстава отпустити много више чиновника него из тог економског! Раде људи на тим кредитима по четири стуба, и боре се за што повољније услове. Брину они, чедо моје, о вама младима, који ћете сутра, или за коју деценију кад се запослите, враћати те дугове који већма настадоше због наших пензија. И због ове светске економске кризе без које би Србија иначе била економски узорна држава.

Унука Ика

И РУМУНИЈА ПРЕД РЕФОРМОМ ПЕНЗИЈСКОГ СИСТЕМА

Није лако ни комшијама

Притиснута од Међународног монетарног фонда, румунска влада најавила хитне промене пензијског система, да би после само неколико дана – пала

Данас нема државе на планети која, из разних разлога, не мучи муку са пензијским фондовима: по-негде су они жртве берзанског краха који је изазвала економска криза, другде последица демографских промена – да све мањи број запослених издржава све више пензионера – а почесто, проблем настаје као комбинација и једног и другог.

Међу онима који су суочени са пензијском кризом и који због тога нешто хитно морају да промене нашле су се и наше комшије, Румуни.

Можда би они, додуше, још наставили по старом, продубљујући јаз између онога што се у пензијске фондове слива и онога што се из њих одлива, да и тамо није припретио строги родитељ (ММФ) који прописује колико за шта дете (држава) може да потроши, за његово добро и његову будућност.

Равноправне од 2030.

Румунија је на почетку светске финансијске кризе од Међународног монетарног фонда добила прилично велики пакет финансијског изабавље-

ња од 19,95 милијарди евра. Али, као и другде, и у Румунији та средства не стижу одједном, већ се исплаћују у ратама, при чему се проверава не само како се троше, него и колико је прималац дисциплинован – у увођењу сопствене буџетске дисциплине. Због тога је исплата друге рате од 1,85 милијарди евра условљена уравнотежавањем буџетског дефицита, што, између осталог, подразумева и прилагођавање пензијског система новим реалностима.

Према предлогу новог пензијског закона који у парламент улази по хитној процедури (што тамо подразумева да нема посланичких амандмана), старосна граница за одлазак у пензију се за мушкарце са садашњих 63 године и осам месеци помера на 65 година, док ће жене, које су сада услов за окончавање активног радног стажа стицале са 58 година и осам месеци, морати да раде док не наврше 60 година (досадашње границе су, иначе, биле нормативне, а у пракси Румуни, мушкарци и жене, у просеку су у пензију одлазили са 54 године).

Подизање старосне границе било би спроведено до 2014, док је дугорочно предвиђено да и жене, после 2030, морају да раде до 65 година.

Мање привилегија

По новом систему, не би више било ни специјалних пензија повлашћених пензионера. Војници, полицајци, судије, па и посланици и дипломате, досад су у пензију могли већ са 55, а убудуће ће граница за њих бити 60 година (остају, дакле, ипак донекле повлашћени).

Разлог за ову привилегију били су такозвани специјални услови њиховог рада и то се досад односило на око 300.000 оних који су плате примао из државног буџета.

Ова категорија је имала и нижу стопу доприноса, што ће такође бити промењено: после реформе сви ће од бруто примања за пензије издвајати по 31,3 одсто.

Индексирање пензија би се по новом систему обављало тако што би се у обзир узимала годишња стопа инфлације и само 50 одсто реалног раста плата активних радника.

Влада се пред ММФ-ом обавезала да ће ове, и друге, промене бити озаконене до краја године, што је прилично тежак домаћи задатак, с обзиром на деликатне политичке прилике код наших суседа: тамо се изласком социјалдемократа распала коалиција, што је, после неколико дана мањинског владања, довело до њеног пада у парламенту (13. октобра), па земљом сада кормилари „техничка влада“, а сем тога, у новембру и почетком децембра одржавају се председнички избори. Излазак пред бираче је, зна се, у недовољно зрелим демократијама увек повод за пораст популизма и давање обећања која најчешће не могу да буду испуњена.

Нови реформски захват у румунски пензијски систем подразумева и мању дарезљивост пензијских фондова према онима који се пензионишу пре-ремено, као инвалиди или из неког другог разлога. Биће такође ударен и нови, чвршћи, приватни стуб пензијског система, овога пута, на захтев ММФ-а, као обавезан.

Од ових и сличних мера очекује се уштеда око 40 одсто од пројектованог дефицита. Румунска држава, иначе, има средстава за редовну исплату пензија до почетка 2011, а после, како буде.

Кад се каже да држава има пара, то у Румунији значи да је у буџету још неоспорен износ од око 1,5 милијарди евра, са колико се попуњава рупа на ставци за исплату пензија и остала социјална давања. Шта ће бити после 2011, то се не помиње.

Румунска прича је иначе слична другим тужним причама, за сада без срећног краја, о неизвесној будућности оних који су веровали да ће, после напорног радног века, уживати у јесени живота и безбрижним пензионерским данима. Тамо је колико 1990. једног пензионера издржавало 3,3 оних који раде. Данас је тај однос скоро један на једнога, а пројекција је да ће до 2050. на једног запосленог бити четворо пензионисаних.

Пензијски фондови у Румунији већ имају стални дефицит од 15 одсто. Због тога је строги чика у лику ММФ-а тражио да се скреше и на другим местима, па је влада обећала да ће, као послодавац, убудуће попуњавати само свако седмо радно место које се упразни одласком државних службеника било којих категорија, од поменутих војника, полицајаца и дипломата, до учитеља, чиновника и ватрогасаца.

Милан Бекин

НЕСВАКИДАШЊА ИНИЦИЈАТИВА У НЕМАЧКОЈ

Богати хоће да плаћају више

Нова владајућа коалиција у Немачкој најавила је смањење пореза. Истовремено, богати су затражили супротно – да плаћају више.

Са жељом да допринесу економском опоравку земље, они су у последњој недељи преговора о формирању новог кабинета канцелара Ангеле Меркел покренули иницијативу за додатно опорезивање најимућнијих.

Према рачуницама, уколико би у наредне две године сва имовина грађана тежа од пола милиона евра била опорезована са додатних пет одсто, држава би добила сто милијарди евра. Тај новац не би ишао у

редован буџет, већ би био стриктно намењен финансирању пројеката из области екологије, здравства, образовања и социјалне заштите.

„Јаз између богатих и сиромашних у Немачкој проширио се у последњих 15 година“, цитира „Дојче веле“ Дитера Лемкила, једног од иницијатора

петиције коју је досад потписало 44 богатих. Лемкил је пензионисани лекар, али и наследник акција у пиварама. Он процењује да у Немачкој има око 2,2 милиона људи са иметком већим од 500.000 евра. **Д. Д.**

ГОДИШЊА ЛИСТА ПРОГРАМА УН ЗА РАЗВОЈ

Норвешка најбоља за живот

Према управо објављеној годишњој листи Програма Уједињених нација за развој, међу 182 државе у којима се испитују животни стандард, образовање и дужина живота њихових становника – Норвешка је проглашена најбољом земљом за живот, док је Нигер на дну лествице срећног живота.

Норвешку следе Аустралија, Исланд, Канада, Ирска, Холандија, Шведска, Француска, Швајцарска, Јапан, Луксембург, Финска, САД, Аустрија, Шпанија, Данска, Белгија, Италија и Лихтенштајн.

Србија је на 67. месту, а наше комшије се налазе углавном у истом делу ове ранг-листе: Бугарска је 61, Румунија 63, Црна Гора 65, Албанија 70, Македонија 72, а Босна и Херцеговина на 76. позицији.

Има и недалеких држава знатно боље рангираних на овој листи УН. То је, пре свега, Грчка, која се налази на 25. месту, затим Словенија као 29. земља по условима за живот, Чешка која је 36, Словачка 42, Мађарска 43. и Хрватска 45.

Да ни многим великим силама није лако да у свему буду најбоље показује чињеница да је Русија 71. на овој листи, Кина 92. и Индија на 134. месту – поготово ако се зна да је Куба заузела 51. место листе од 182 земље.

Овогодишњој најгорој земљи за живот, Нигеру (182), претходе Авганистан, па Сијера Леоне, Централноафричка Република, Мали и Буркина Фасо.

С. М.

СПОРТСКЕ ИГРЕ ПАРАПЛЕГИЧАРА И КВАДРИПЛЕГИЧАРА СРБИЈЕ

Жетва медаља на Златару

Око 280 спортиста аматера, везаних за инвалидска колица, пуна три дана изгарало је у борби за медаље на спортским борилиштима у нововарошком крају: на 17. Републичке спортске сусрете параплегицара и квадриплегицара, који се другу

Бацање копља

годину одржавају на Златару, пристигли су из двадесетак градова Србије и надметали се у пет спортских дисциплина у мушкој и женској конкуренцији – атлетици, стоном тенису, стрељаштву, шаху и пикаду.

Игре је, након скромне свечаности на градском стадиону „Браношевац“, у присуству Јелене Котовић из Министарства рада и социјалне по-

литике и малобројне публике, званично отворио председник општине Нова Варош Славиша Пурић.

– Медаље, које су природно сан сваког спортисте, нису основни мотив нашег окупљања. Овде смо пре свега да се дружимо, као и да покажемо да и поред везаности за колица можемо да будемо равноправни чланови друштва – каже Михаило Пајевић, председник Савеза параплегицара и квадриплегицара Србије.

Такмичари су се надметали на градској атлетској стази, у просторијама Специјалне болнице „Златар“ где су боравили, као и у стрељани монтираној за ову прилику у школско-спортској дворани Гимназије „Пиво Караматијевић“. Појединцима и клубовима који су постигли најбоље резултате подељено је више од 260 медаља, а такмичења је посматрао и Властимир Голубовић, селектор државне репрезентације особа са инвалидитетом.

– Поносни смо што су управо спортски сусрети у организацији нашег са-

веза изнедрили неколико врхунских такмичара, међу којима су свакако најпознатији Борислава Перић и Драженко Митровић, освајачи прегршт медаља на прошлогодњим Параолимпијским играма одржаним у Пекингу. Надамо се да је и неко од

Подељено 260 медаља

учесника овогодишњих игара успео да се избори за државни дрес и част да боје Србије брани на идућој олимпијади у Лондону – каже Пајевић.

Овогодишње спортске игре одржане су захваљујући пре свега финансијској помоћи Министарства рада и социјалне политике и Министарства за локалну самоуправу.

Ж. Дулановић

Ревизија у Смедеревској Паланци: Мира прва

Актив жена Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, поводом 62-годишњице постојања Организације и месеца старијих, приредио је необичну модну ревизију: показано је 16 модела хеклане одеће, а манекенке су биле пензионерке које су носиле хаљине, сукње и друге одевне предмете које су саме израдиле.

Прво место за хеклану хаљину припало је пензионерки Мири Љубисављевић, друго Радмили Аврамовић, а треће Драги Благојевић. Све су до-

„Манекенке“ и победнице са челницима ОО пензионера

биле пригодне награде, а остале учеснице захвалнице, које им је уручио Слободан Б. Пантић, председник Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке.

По завршетку ревизије одржана је и забава којој су присуствовали пензионери и пензионерке из Смедеревске Паланке, Велике Планае и Младеновца. Сви су били одушевљени необич-

ном ревизијом за коју Актив жена Општинске организације пензионера и његова председница Живка – Мица Ђурђевић заслужују чисту десетку.

Сл. Костантиновић

СМОТРА СТВАРЛАШТВА У ПЕТРОВЦУ НА МЛАВИ

Тимочко коло разиграно

На платоу код Културно-просветног центра у Петровцу на Млави одржана је Четврта смотра народног стваралаштва „У Петровцу се коло разигра-

Живка Гицић из Сикола

ло” која је окупила више од 400 аматера из десетак општина Браничевског округа, као и два здружена КУД-а из општина Не-

готин (Сиколе) и Зајечар (КУД „Младост”).

У трочасовном програму на летњој позорници наступили су певачи, свирачи, играчи, песници и здравичари, а поздравну реч присутнима (било их је око хиљаду) упутио је Радован Алексић, помоћник председника општине Петровац на Млави.

Најзапаженији програм имала су културно-уметничка друштва из Кленовика (Костолац) и Каменова, КУД „Пензионер” (Петровац), као и КУД „Чучук Стана” из Сикола (Неготин) чији је вокални солиста Живка Гицић (изврсно отпевала песму „Књигу пише дилбер Стана”) понела звање најраспеванијег солисте петровачког сабора. Најбољи инструменталиста, по оцени жирија

КУД „Пензионер” из Петровца

публике, био је ненадмашни витез на фрули Воја Митановић (83) из Велике Јасикове (Зајечар).

Уз весеље, игру и дружење, у Петровцу се одржавао и етносајам (здрава храна, природно пиће, домаћа радиност), било је занимљиво такмичење у припремању прасића („Прасићијада”) са 18 такмичара (појединача, а и представника култур-

но-уметничких друштава) на коме је златни печар за најоригиналније печење (на дрва) припао Владимиру Николићу из Крепољина (Жагубица), док је вицешампион „Прасићијаде 2009” Миодраг Шормаз, синдикалиста из Београда. Његова такмичарска група „Слога” била је највеселија на овом петровачком сабору.

М. Славковић

СПОРТСКИ СУСРЕТ ИНВАЛИДА РАДА БАЧКЕ У СОМБОРУ

За дух и тело

Отварање

Недавно одржани спортски сусрет чланова 14 организација инвалида рада Бачке, коме је домаћин била Општинска организација из Сомбора, протекао је у ведрој атмосфери и фер надметањима на прелепим теренима „Виле Кронић”.

Око 150 чланова организација из Апатина, Бачке Паланке, Бечеја, Бача, Бачке Тополе, Бачког Петровца,

А гулаш се кува

Врбаса, Куле, Малог Иђоша, Новог Сада, Сенте и домаћина из Сомбора такмичило се у пет дисциплина.

Председник Општинске организације инвалида рада Сомбора Миливој Ненадов и његови сарадници добро су организовали овај спортски сусрет, а задовољство због прилике за сусретање,

размену искустава у раду и решавању неких тешкоћа, као и очувању здравља учесника ове манифестације исказала је и председник Савеза инвалида рада Војводине Стана Свиларов.

Спортисти су се трудили да прецизно гађају мете пикадо стрелицама и плочицом; шахи-

Бацање плочице

сти су, као и обично били ћутљиви, а тек у „тркама задовољства” – у женској и мушкој конкуренцији, навијачи су смели да бучно бодре своје такмичаре. Уз победнике, и они који су дошавши у циљ успели да заврше трку добили су велики аплауз.

Највише награда освојили су такмичари из Новог Сада и Врбаса, што осталима није сметало да се, након доброг гулаша, друже уз старе добре мелодије.

Ика Митровић

СИНДИКАТ ПЕНЗИОНЕРА „НЕЗАВИСНОСТ“

Обједињавање у Војводини

Синдикат пензионера „Независност“ Србије, који окупља око 60.000 чланова кроз 34 активне општинске и градске организације (од укупно

пензионери чланови Синдиката „Независност“ и да центар буде у Панчеву. Тиме би се постигли бољи ефекти у раду и активностима наших удружења пензионера, а Панчево је изабрано као центар јер у њему живи око 25.000 пензионера од којих су 6.000 чланови нашег синдиката, у њему је неколико великих компанија у којима су репрезентативни синдикати који припадају УГСН, па отуда и могућност повезивања и заједничког деловања синдиката запослених и синдиката пензионера у остваривању истих циљева. Панчевачка организација пензионера је, поред Зрењанина, најактивнија у овом делу Србије, налази се близу центра града (Карађорђева 21) и располаже потребним простором и условима, што је, између осталог, опредељујуће да буде центар – нагласио је Петар Митровић, који је недавно о томе разговарао са Славком Бјелајцем, првим човеком панчевачких пензионера синдиката „Независност“.

М. И.

Славко Бјелајац и Петар Митровић

40 регистрованих), ускоро би могао да се донекле реорганизује – најавио је Петар Митровић, председник овог синдиката.

– Обновљена је идеја да се уједине, односно обједине војвођански

У КОЦЕЉЕВИ

Општина помаже старима

Да у општини Коцељева стари, којих има скоро 20 одсто у укупном броју становника, нису заборављени, доказ је милион динара издвојених из буџета за Пројекат „Помоћ и нега у кући“ за који су средства стигла и од Министарства за рад и социјалну политику, али и из Фонда за иновације. О више од 40 старих (а у овој години списак ће бити удвостручен) у Коцељеви, Суботици, Бресници и Зуквама, брину две медицинске сестре, седам геронтодомаћица и два радника који обављају физичке послове.

Како истичу представници општине, посебно се води брига о старима на сеоском подручју где су најнедоступније здравствена и социјална помоћ. И у овој години ће се, кажу, изналазити начини за финансирање планираних активности да би се људима „трећег доба“ живот учинио бољим и садржајнијим. Још бољој заштити ове популације допринеће и укључивање Центра за социјални рад у планиране пројекте.

Б. Р.

СТИГЛА ПОМОЋ НАРОДНИМ КУХИЊАМА ПОДУНАВСКОГ РЕГИОНА

Више меса у оброку

Народне кухиње у три општине подунавског региона, у Смедеревској Паланци, Великој Плани и Смедереву, до краја године радиће без застоја, а њихови корисници, уз једини топли оброк у току дана, од сада ће добијати и више меса, јетрених паштета, месних нарезака... Јер, министар за рад и социјалну политику Расим Љајић, министар за локалну самоуправу и државну управу Милан Марковић, Горан Тасић, директор Републичке дирекције за робне резерве, и Весна Миленовић, генерални секретар Црвеног крста Србије, недавно су у Смедеревску Паланку донели 560 тона хране,

намењених за рад народних кухиња у три поменути општине.

Организације Црвеног крста које брину о раду на-

родних кухиња добиле су свињске полутке, млеко у праху, помфрит, јетрене паштете и месне нареске које је Влада Србије обезбеди-

ла уз помоћ Републичке дирекције за робне резерве и за то уложила сто милиона динара.

– Свих 58 народних кухиња у Србији у наредна четири месеца добиће садржајно исте пошиљке које ће знатно квалитативно поправити многим једини топли оброк у току дана. То ће много значити за кориснике који су до сада добијали максимално 400 грама меса по особи – истакла је Весна Миленовић.

Најављено је да ће Црвени крст у ове три општине други део помоћи добити у одећи и обући, а одмах потом долази и нови контингент намирница.

Сл. Костантиновић

Између препрека и предрасуда

Иове године, низом манифестација, обележен је 15. октобар, Дан белог штапа, односно Дан слепих. У организацији Савеза слепих Србије и Градске организације слепих Београда, у главном граду, на Дорћолу, два дана раније одржано је такмичење слепих особа у просторној оријентацији и самосталном кретању уз помоћ белог штапа. Учествовало је тридесетак такмичара који су били разврстани у неколико категорија, зависно од старости, а најуспешнијима су уручене захвалнице и скромне новчане награде.

Смедерево је било домаћин централној манифестацији којој су присуствовали министар рада Расим Љајић, градоначелник Смедерева Предраг Умичевић и

представници организација слепих из Србије. Организован је округли сто „Самостално кретање слепих у светлу новог закона о безбедности саобраћаја на путевима“, а министар Расим Љајић пустио је у рад први говорни семафор у овом граду.

– Наше друштво донело је многе законе и прописе и предузело посебне мере ради побољшања положаја лица оштећеног вида, али, и поред тога, проблеми слепих и слобовидних и даље су бројни и сложени – рекао је том приликом Милан Стошић, председник Савеза слепих Србије.

У прогласу који је упућен јавности наводи се да је један од највећих проблема запошљавање слепих и слабовидних особа јер, и по-

ред новог закона, много тога зависи од послодавца и његових предрасуда о способностима слепих. Поново је истакнута потреба да се постојећа листа помагала, које обезбеђује држава, прошири и иновира, будући да су нека од постојећих већ заста-

рела, као и да се повећају активности на обезбеђивању доступности окружења без физичких баријера (погрешно паркирани аутомобили на стазама за слепе, неодговарајуће обележене улице итд.).

М. Иванчајић

Искре живота

Дневни центар и клуб за старије „Лазаревац“ ове године се, поводом октобарских „Дана солидарности са старијима“, потрудио да пружи простор песницима посебног кова, припадницима „витезова реда четвртог доба“. Манифестација „Искре живота“ ујединила је кориснике-песнике клубова и домова за старе из Панчева, Новог Сада, Зрењанина, Лесковца, Ниша, Руме, Шапца, Јагодине, Младеновца и Београда. И, изнедрила поетски зборник 45 песника као непрегледно поље у којем бујају раскошни цветови, истина различитих

величина, боја и облика, али сви до једног лепо колико је леп и сам живот.

Манифестацију је отворио председник Скупштине општине Лазаревац Милан Ивковић, а стиховану подршку старијим колегама дала је Кристина Анђелковић, ученица шестог разреда ОШ „Војислав – Вока Савић“, која иза себе већ има две песничке збирке. Клупска група певача „Колубарски вез“ песмом „Колубара“ затворила је овај несвакидашњи скуп песника који живе живот до последњег стиха.

Вера Витезовић

У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ ШАБАЦ

Поклони и лепа реч

Поводом „Месеца солидарности са старим особама“, представници градске управе Шапца на челу са заменицом градоначелника Јасминком Ристивојевић посетили су шабачки Геронтолошки центар и за 116 штићеника Центра за социјални рад донели

Јасминка Ристивојевић дарује старе

Програм за баке и деке

скромне поклоне. Међутим, како су часне старине рекле, важнија им је била посета и лепа реч од било каквих поклона. Ученици Основне школе „Јеврем Обреновић“ извели су програм којим су разгалили срца бакама и де-

кама, па и њиховим гостима, корисницима Геронтолошког центра из Матарушке бање, с којима су касније наставили дружење уз разговоре примерене „трећем добу“.

Б. Р.

У ПРОКУПАЧКОМ ДОМУ СТАРИХ

Најукуснија Сребрина погача

У Дому за негу и смештај старих у Прокупљу, у коме борави 150 станара, претежно пензионера, и овог октобра, традиционално, изабране су најлепше женске и мушке фризуре, а није изостало ни такмичење за најукуснију погачу коју су припремиле кориснице овог дома.

– У сва три такмичења била је оштра конкуренција, а жири је, први пут, био састављен од чланова Удружења прокупачких пензионера, овдашњих дистрофичара и корисника Дома за смештај средњошколаца – рапортира главни организатор такмичења радни терапеут Весна Голуб.

У конкуренцији шест кандидаткиња, прво место са истим бројем гла-

сова поделиле су Раденка Оцаковић и Слободанка Миладиновић, које у Дому бораве 15, односно две године. Код мушкараца, међу седам кандидата, титулу најлепше фризуре освојио је Прокупчанин Томислав

Брадић, некадашњи угледни фотограф.

По оцени жирија, од пет такмичарки најукуснију погачу умесила је Сребра Ранђеловић, која се у Дому налази три године. Такмичење и приред-

бу увеличало је Удружење прокупачких пензионера које је Дому поклонило 500 килограма брашна, на чему је најтоплије захвалио Мирослав Спасовић, директор Дома.

Ж. Димкић

У АПАТИНСКОМ ДОМУ ЗА СТАРЕ

Дани отворених врата

У апатинском Дому за старе обележаваће овогодишњег Међународног дана старијих осмислиле су радно окупациони аниматор Лидија Ердвик и Слађана Живков, специјалиста

Дружење с гостима

социјалне рехабилитације. Изложба радова корисника, културно-забавни програм и поклони које су даровали чланови Општинског удружења пензионера, мерење крвног притиска и шећера у крви, само су део садржаја Дана отворених врата.

И. М.

ПРОЈЕКАТ КАРИТАСА ИЗ СРЕМСКЕ МИТРОВИЦЕ

Амбуланта на точковима

Војвођанска мрежа Каритаса проширила је, захваљујући пројектима јавних радова, делокруг деловања у неговању старих и немоћних: у Србији дугорочно развија програме кућне неге и дневних центара, а први резултати пилот-пројекта „Амбуланта на точковима у Срему“, којим је запослено 14 медицинара и геронто домаћица, веома су стимулативни. У августу је остварено 1.258 посета са више од 6.000 услуга неге и помоћи у домаћинству. Ради се о 563 старе особе из Сремске Митровице и приградских места: Мачванске Митровице, Лаћарка, Салаша Ноћајског, Ерема, Мартинаца, Дивоша, Старе Бингуле; Руме са селима Никинци и Хртковци; Старе Пазове, Инђије, Бешке и Шиде са селима Гибарац и Кукујевци; Ирига, Врдника и других војвођанских градова и општина попут Новог Сада са Петроварадином, Зрењанина, Мужље, Суботице, Кањиже, Кучуре и Руског Крстура.

Анамарија Моро и Звонимир Керн у посети кориснику кућне неге у сремском селу Ерем

Осим што су све редовне услуге неге и помоћи у кући бесплатне, важност овог и сличних пројеката је у јачању повезаности свих служби, институција, организација и удружења која се баве старим људима, као и подизање нивоа социјалних и здравствених услуга у локалним заједницама, без преклапања са другим службама.

Кристина Мишчевић

АЛЕКСАНДРОВАЦ

Поклон за осам деценија

Општинска организација пензионера из Александровца одлучила је да, симболично, награди јубиларним поклоном пензионере који у овој години пуне 80 година. Овако дуговечних пензионера у Жупи има око 90. Према речима Слободанке Дишић, секретара Организације, ово је само један од видова бриге за старије у активностима по којима спадају у ред најбољих у Расинском округу. Између осталог, већ је остварен овогодишњи план Комисије за одмор, рекреацију и излете. У просеку, два пута месечно организована су, и финансијски помогнута, путовања и дружења чланова, а успело се да се омогући и неколико бесплатних путовања, што је изазвало посебно задовољство старијих. Било је обилазака бања, Београда, Копаноника, манастира, Гуче, Тополе и братског Димитровграда, а нису заборављене ни шопинг туре до Новог Пазара, Панчева, Пирота, Неготина...

Ј. Пејчић

ПИРОТ

На путу вина

Инвалидски пензионери Пирота су, на дводневном излету, посетили манастир Крушедол на Фрушкој гори, затим најстарију гимназију и Музеј Богословије у Сремским Карловцима, где су присуствовали „Данима бербе грожђа“ и изложби вина. После ручка у хотелу на Дунаву, наставили су пут за Нови Сад где су преноћили и сутрадан разгледали град.

Посебан утисак на њих оставио је обилазак Петроварадинске тврђаве. У Пирот су понели жељу да се поново врате у ове крајеве и сретну са својим домаћинима.

М. Антић

Детаљ са освештања славског колача и жита

ЉУБОВИЈА

Прославили славу

У празничној атмосфери, пуној топлоте и доброг расположења, љубовијски пензионери прославили су крсну славу – Покров пресвете Богородице. Славски колач и жито освештали су свештеници Драган Секулић, прота намесник љубовијски, и протојереј Драгољуб Стефановић из Љубовије, у друштву домаћина славе Милисаве Ђокића, председника Општинске организације пензионера, и Слободана Михаиловића, Драгољуба Секулића, Радивоја Васића и Ратка Митровића, пензионера. Потом су освештане просторије клуба и канцеларије, па је уследио славски ручак на коме је било више од 50 гостију пензионера.

М. Малишић

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Обележили 62 године

Свечаном академијом у Градском позоришту, под називом „Некад и сад“, Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке прославила је 62 године постојања и рада. У музичко-сценском делу учествовали су пензионери, глумци, играчи, певачи, свирачи, фолклористи, потпомогнути приповедачима-глумцима Милорадом – Радетом Михајловићем и Радмилом – Радицом Митровић из Градског позоришта, али и млади фолклористи Градског КУД „Абрашевић“.

– У протекле шездесет две године Организација је имала успона и падова, али је увек ишла напред, јачала капацитете, да би могла да одговори улози коју има – да брине о члановима – нагласио је Слободан Б. Пантић, председник паланачких пензионера, поздрављајући госте.

Сл. Костантиновић

Весело за трпезом и...

ЉУБОВИЈА

Регионално дружење

Општинска организација пензионера Љубовије средином месеца организовала је регионално дружење пензионера из Ужица, Владимираца, Малог Зворника, Крупња, као и из Бијељине и Угљевика у Републици Српској.

...у колу

Овом сусрету одазвало се више од 400 припадника трећег доба.

Учеснике овог лепог скупа поздравио је Милисав Ђокић, председник Општинске организације пензионера Љубовије, и захвалио им што су дошли у толиком броју да се друже са пензионерима Љубовије и да се, уз музику, веселе до зоре.

М. М.

ПРОКУПЉЕ

Јубилеј жена

Секција жена при Општинском удружењу прокупачких пензионера, основана октобра прошле године, прву годину постојања обележила је једнодневним боравком чланица у Пролом бањи.

– Основале смо Секцију да бисмо у многобројним акцијама помогле Удружењу. Тренутно нас је око 40, мада се трудимо да тај број буде и већи с обзиром на бројност жена пензионера – каже председница Секције Нада Митић.

Боравак у Пролом бањи, од превоза до забаве, био је бесплатан, што је чланицама омогућила Општинска организација.

Ж. Д.

ПЕНЗИОНЕРСКИ КУТАК

ПИРОТ

Гошћа из Бугарске

Пензионери Пиротског округа организовали су дружење у Пироту које је окупило око 300 пензионера из Димитровграда, Бабушнице и Беле Паланке. У посети манастиру Св. Ђорђе из 13. века у околини Пирота, Велимир Пејчић, председник Окружног одбора пензионера, уручио је скроман поклон – 12 литара уља и десет килограма шећера.

Дружење је настављено у вили „Дијана“, којем су присуствовали Драгослав Миловановић, председник Окружног одбора пензионера Нишавског округа, Милош Илић, председник Окружног одбора Топличког округа, и Властимир Ранђеловић, председник Општинског одбора пензионера Владичиног Хана, Бранко Јакшић, директор Филијале РФ ПИО Пирот, и посебна гошћа Нина Каравелева из Годеча у суседној Бугарској, председнице тамошње организације пензионера.

С. Панакијевски

БЕОГРАД

Шест деценија од уписа

Генерација студената Економског факултета у Београду школске 1949/50. године прославила је недавно јубилеј – 60 година од уписа на факултет.

Око 60 бивших студената окупило се испред факултета после чега су отишли у Професорску салу где су их поздравили председник Иницијативног одбора Милорад Чоловић и професор др Бранко Медојевић, проректор Београдског универзитета.

Прослава је настављена у ресторану хотела „Бристол“ уз ручак, музику и дружење.

М. Чоловић

Најбољима медаље

Секција за спорт и рекреацију инвалида рада Борског округа организовала је у Мајданпеку такмичење на којем се, у неколико спортских дисциплина, надметало око 50 чланова из четири града: Неготина, Бора, Зајечара и Кладова. Мушкарци су се исказивали у шаху и бацању кугле с рамена, а жене у пикаду.

Екипно у шаху најбољи су били учесници из Бора, потом екипе из Мајданпека, Неготина и Кладова, док је у бацању кугле прво место припало Мајданпечанима. У пикаду су се на првој позицији нашле такмичарке из Неготина, друго место припало је екипи из Кладова, треће такмичаркама из Бора и четврто екипи из Мајданпека. Појединцима и екипама су на крају уручене медаље и дипломе за постигнуте успехе.

М. И.

КЊАЖЕВАЦ

Гости у Белом двору

Општинска организација инвалида рада из Књажевца организовала је посету Белом и Краљевском двору у Београду. У Белом двору пензионере су примили престолонаследник Александар и принцеза Катарина, сусрет је био срдчан, а после кратког разговора и фотографисања, уследило је и послужење.

Водич Краљевског двора Милена Васиљевић упознала је госте са историјом дворског комплекса на Дедињу и провела их кроз салоне оба двора.

Књажевачки пензионери посетили су и Музеј „25. мај“ и Кућу цвећа.

Д. Ђорђевић

Стеван Синђелић прима признање

БЕОЧИН

Октобарска награда

Октобарска награда општине Беочин за 2009. годину додељена је, између осталих, и Општинској организацији инвалида рада. У образложењу је истакнута веома добра сарадња са Домом здравља ради остваривања што боље здравствене заштите чланова, укључујући и кућно лечење, као и уклањање архитектонских баријера на улазима у здравствене и друге установе и институције, покретање хуманитарних акција за обезбеђивање инвалидских колици и других помагала, прикупљање новчане помоћи за најугроженије чланове.

Награду је примио председник Општинске организације инвалида рада Беочин Стеван Синђелић.

И. М.

АЛЕКСИНАЦ

Јефтеније намирнице

Током лета Општинска организација пензионера у Алексинцу организовала је за чланове набавку робе по повољнијим ценама од тржишних.

– До сада смо испоручили више од три хиљаде пакета са сухомеснатим производима и близу хиљаду пакета средстава за хигијену. Пошто је интересовање велико, ове акције ћемо наставити – каже председник пензионера алексиначке општине Мирослав Здравковић.

Пакети са сухомеснатом робом (кобасице, димљено свињско месо, домаћа сланина, шунка, паштета у цреву и слично) од осам килограма коштају 1.500, а од 10 килограма – 2.410 динара. Кажу да куповином ових пакета може да се уштеди 500-1.000 динара, а плаћање је у две рате.

Посредством своје организације пензионери могу да набаве и средства за хигијену (три килограма детерџента и по литар шампона за косу, санитарна, омекшивача и средства за прање судова) по цени од 550 динара.

С. Илић

Боље ми него они

Мој син је прошле године, убрзо пошто је дипломирао на факултету, почео да ради као приправник у државној администрацији. Година је пролетела док дланом о длан, син лепо научио „занат“, изашао на државни, положио и – добио отказ. Рекоше му да је такав закон (ваљда онај који још, колико чујем, није усвојен у Скупштини), да остану да раде сви који су ту негде близу пензије, а да млађе отпусте. Толико о младима који треба да раде.

Али, није он једини, чујем од пријатеља да су се и њихова деца нашла у сличној ситуацији. Скупили се, тако, ми родитељи и дискутујемо: радије бисмо да су нама дали отказ него деци. Ми смо већ од свега уморни, од посла, од живота, а они пуни елана, и животног и радног. А и колико ће нам таква, седа, администрација бити ефикасна?!

Знамо ми да нас, с педесет и кусур, нико не би запослио када би нам дали отказе (што, такође, нека ми не буде замерено, показује колико смо способни). Сложили смо се да је боље било да су пензионисали све који имају услова за то, а нас остале лепо да су „протресли“, видели ко није угрожен, у чијим породицама има довољно запослених да могу да издржавају једног незапосленог – па с таквима да се поздраве. И боље да то буде неко ко се истрошио радећи него неко ко је тек на почетку радног века. Тако ми смислисмо, ни једног тренутка не верујући да ће нас неко питати, а камоли послушати. Па, ево бар да напишем, можда ко и прочита.

С. Марковић, Београд

Ко о нама брине

Држава је опет решила да повеже стаж онима који раде у „њеним“ фирмама, у државним или где је она већински власник, у онима које је продала, односно приватизовала...

Ми који смо цео радни век или највећи део провели у потпуно приватним предузећима чијим власницима је та иста држава „на правди бога“, ко зна како и зашто, омогућила да нам не уплаћују редовно доприносе за пензијско-инвалидско осигурање – остали смо поново „на сувом“. Нама нико не повезује стаж, то што смо годинама радили не значи и да ћемо кад дође време моћи да уживамо у зарађеној пензији, него ћемо док смо живи свом газди одрађивати посао.

Очито је, по мом схватању, да држава на овај начин практично само премешта паре из свог левог џепа у десни и строго води рачуна да јој неко други не спусти прсте у неки од њих. Значи, као и обично, свако брине о својима, а о нама чије газде штеде на нашој сигурној и мирној старости – нико до нас самих. Поражавајуће, зар не?

Ј. Златковић, Зајечар

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Ружно лице Новог гробља

Сви знамо да је у Београду једна од најпожељнијих локација за становање Дедиње, у овоземаљском животу, а да је најпрестижније место боравка кад „дође судњи час“ – Ново гробље. Кад је ово гробље културни споменик престонице – због многобројних споменика који су дело познатих вајара, зашто Управа гробља не брину о њему како доликује?

Беспрекорно је сређен само део у близини цркве, где су споменици већ постављени и резервисани само за поприлично богате. Ако дубље зађете у ово „вечно станиште“, наићи ћете на поломљене споменике, разбацане крстове, флаше, чаше, најлон кесе, речју – на прљавштину. Иако на самом улазу пише да је „објекат под видео надзором“, можете да сретнете и људе с метлом који се препоручују, за мале паре, да вам брину о гробном месту које посећујете, најчешће обмањујући ожалашћене. Па зар није довољно што ту долазе људи с бременом туге, већ треба да се додатно потресу због тако велике небриге.

М. Петковић, Београд

АДРЕСАР

Општинске организације Савеза пензионера Србије

Пиротски округ

Пирот, Књаза Милоша 45/1

☎ 010/325-085

Бабушница,
Маршала Тита 2

☎ 064/449-5858

Бела Паланка,
Српских владара 66

☎ 018/854-622

Димитровград,
Најден Киров 38

☎ 010/360-034

Јабланички округ

Лесковац,

Стојана Љубића 66

☎ 016/244-677

Бојник, Воје Радића 1

☎ 016/820-636

Власотинце,

Душанова 25/38

☎ 016/875-919

Лебане, Цара Душана 66

☎ 016/843-640

Медвеђа, Кеј 66

☎ 016/891-671

Црна Трава,

Трг Милентија Поповића 66

☎ 063/629-943

Пчињски округ

Врање, Лењинаова 23

☎ 017/424-220

Босилеград,

Добродолски кеј 66

☎ 017/878-538

Бујановац,

Карађорђа Петровића 66

☎ 017/651-982

Владичин Хан,

Светосавска 65

☎ 017/473-138

Прешево,

Саве Ковачевића 8

☎ 017/660-483

Сурдулица,

Војводе Мишића 9

☎ 017/815-730

Трговиште, Краља Петра 1

☎ 017/452-556

Косово и Метохија

Косовска Митровица

Краља Петра I 53

☎ 028/424-662

Лепосавић,

Доситеја Обрадовића 11/8

☎ 028/84-197

Звечан, Карађорђева 66

☎ 028/664-664

Уплата бенефицираног стажа

? Драган Крстић – Пирот: **Имам 30 година стажа, од тога радио сам 12 година на радном месту са бенефицираним радним стажом 12/14. У фирми ми нису уплаћивали бенефицирани стаж с образложењем да се то ради при одласку у пензију. Да ли имам право на минути рад и за ове две године бенефицираног стажа? Имам 54 године, да ли право на пензију пре могу да остварим са годинама живота или са годинама радног стажа? Ако фирма пропадне ко ће да ми уплати бенефицирани стаж?**

Одговор: По Закону о раду, бенефицирани радни стаж не улази аутоматски у минути рад, али ако је то прописано појединачним колективним уговором који примењује Ва-

ша фирма, нема ништа спорно да он буде урачунат у минути рад.

По садашњим прописима, ако наставите да радите на пословима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем 12/14, биће потребно да радите још шест година да бисте, са снижењем старосне границе, навршили преко 65 година живота. Тада још нећете имати пун стаж од 40 година. Ово важи само под условима предвиђеним важећим законом, као и да се не увећава време које проведете или сте већ провели на боловању или неком другом одсуству које није годишњи одмор.

Плаћање доприноса је искључиво обавеза послодавца. Ако фирма престане с радом, неизмирени доприноси ће се намирити из стецајне масе.

Када у старосну пензију

? Радомир Арсић – Жабари: **Имам 60 година живота и 37 година и седам месеци радног стажа. Тренутно сам без посла и средстава за живот, па ме занима какве су моје могућности за остваривање права на старосну пензију.**

Одговор: Ове, 2009, године за остваривање права на старосну пензију мушкарцу је потребно 64 године живота или 40 година стажа.

Од 2008. почело је подизање старосне границе (од садашње 63 године) за шест месеци сваке године до 2011, када ће услов за старосну пензију за осигураника мушкарца бити 65 година живота. С обзиром на године живота и Ваш стаж осигурања, потребно је да навршите 65 година да бисте остварили право на старосну пензију, јер немате 40 година стажа да бисте могли да одете у пензију одмах.

Правилно усклађивање

? Др Љубодраг Љумовић – Зајечар: **Имам 63 године и инвалидски сам пензионер од 1993. Узрок моје инвалидности је професионално обољење и утврђено ми је телесно оштећење 70 процената. Одређена ми је висина пензијског основа 85 одсто. Остварио сам право на новчану накнаду за телесно оштећење и примам око 3.500 динара. Пензија ми сада износи 39.000 динара, а пензије мојих колега су у распону до 65.000 динара. Мислим да сам оштећен, па ме**

посаветујте како да ово исправим.

Одговор: Из Вашег писма се види да Вам је у тренутку пензионисања правилно одређена инвалидска пензија – на основу професионалног обољења признат Вам је пун износ инвалидске пензије са 85 одсто пензијског основа и 70 посто накнаде за телесно оштећење. Пензија се одређује од пензијског основа који директно зависи од зарада које сте остварили пре пензиониса-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ња. За то што у пензију нисте отишли својом вољом већ због болести, нисте криви ни Ви, а ни Фонд ПИО. Једино што је могуће учинити јесте да проверите да

ли Вам је пензија правилно усклађивана, па самим тим и исплаћивана. Поднесите својој филијали ПИО захтев за одређивање усклађеног износа пензије.

Накнадна права удовца

? Б. О. – Пожега: **Супруга ми је умрла 1999, а имала је 30 година радног стажа. Деце нисмо имали. Када је умрла, имао сам 44 године, а, како се сећам, по тадашњем закону у тренутку њене смрти требало је да имам 40 да бих имао право на породичну пензију. Да ли могу сада да остварим право на породичну пензију ако сам раније испуњавао те услове? Да ли имам право на накнаду за негу и помоћ до опоравка, јер сам оперисан после прелома кука и уграђена ми је шипка, па не могу ни уз помоћ помагала да се самостално крећем?**

Одговор: За удовца по тада важећем закону, а ни по садашњем, није предвиђено да уколико у тренутку смрти супруге има одређене године живота може да оствари право на породичну пензију када наврши прописа-

не године. Према тадашњим прописима, за удовца је било предвиђено да у моменту смрти супруге и стицања права на породичну пензију мора да има 50 година, а садашњим законом је прописано, у 2009, да удовац мора да има 54 године. Удовац је могао да оствари то право и ако је од дана смрти супруге у року од годину дана постао потпуно неспособан за рад и привређивање.

За право на накнаду за негу и помоћ другог лица, поред медицинских услова, потребно је да сте пензионер, што нисте, или да сте у моменту настанка потребе за туђом негом и помоћи били лице у осигурању, тј. у радном односу. Из Вашег писма се види да сте ван осигурања, тј. престао Вам је радни однос као технолошком вишку. Обратите се центру за социјални рад ради остваривања права на накнаду за негу и помоћ.

Право на помоћ и негу

? Миленко Тодорић – Трбушани: **Имам 76 година и пољопривредник сам. Од детињства имам парализу леве руке. Пошто нисам уплаћивао допринос за ПИО, нисам стекао никакву врсту пензије. Да ли постоји могућност да остварим право на негу и помоћ.**

Одговор: Преко Фонда ПИО право на накнаду за не-

гу и помоћ могу да остваре само корисници пензије или осигураници, тачније пензионери или они који су осигурани по основу запослења, самосталне или пољопривредне делатности.

Ви нисте ни осигураник ни пензионер, па можете да се обратите само центру за социјални рад захтевом за признавање права на накнаду за негу и помоћ.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИТИЉ	ДРЖАВА У СЕВЕРНОМ ДЕЛУ ЕВРОПЕ	МАКЕДОНСКИ ДРАМСКИ ПИСАЦ, РИСТО	ДОНЕТИ ТЕЛЕ НА СВЕТ	ТИКОВО ДРВО	ЛИСНИ РИП	ИМЕ РАНИКЕГ ГЛУМЦА ГРАНТА	ПРИПАДНИЦИ ИНДИЈАНСКОГ ПЛЕМЕНА
СЕВЕРНИ ДЕО ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ							
ОСОБА КОЈА НИКАДА НЕ МИРУЈЕ							
ЈУНАКИЊА ГРЧКОГ ПРИЧА							
РАД, ПОСАО					НИШТА (ТУР.) ЛИЧНОСТ ИЗ РОМАНА И. АНДРИЋА		
СИМБОЛ СУЛПОРА		ВРСТА ВРЕБЕ ЗАМАРАТИ				ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ ОЗНАКА АМПЕРА	
ГРАД У ХРВАТскоЈ							МАСНА ГЛИНА
ХЕМИСКА ЈЕДИЊЕЊА						ОЗНАКА ЗА КАРАТ СТРУЧЊАК СТАТИКЕ	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРВО СЛОВО УКРАС НА ПРСТУ		ОСОВИНА (СТР.) ВРСТА ЛИКЕРА				
ПРЕФИКС ЗА ДУБОКУ СТАРОСТ				КРАЈ МУЗИЧКОГ КОМДА РУКОВАЛАЦ АПАРАТОМ			
ДЕСНА ПРИТОКА НЕРЕТВЕ					АЛУМИНИЈУМ ЈУЖНО ВОЂЕ (МН.)		
СТАЈАТИ ТОПЉЕЊЕМ							
СТРАХОВЛАДАР							
ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ		РАДНИК СА ПЛУГОМ ЈЕДНОЦИФРЕН БРОЈ					НАША ПЛАНИНА
СИМБОЛ НОБЕЛОВОГА			ПАПИН ГОДИШЊИ ПРИХОД ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МЕСАРСКА СЕКИРА ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА						
ГРЧКИ ФИЗИЧАР ИЗ МИЛЕТА						ОЗНАКА РЕОМИРА СИМБОЛ КАЛИДУМА	
ВРСТА ДРВЕТА							

Решење из прошлог броја: поздрав, одбране, Снежник, рогач, т, ес, Чево, Дин, кер, тат, ли, Тигрис, л, лес, а, отоскоп, есконт, Остап, а, рт, тад, генитив, ро, ива, Ката, ас, пшеница.

Дејан Патаковић

Чекајући боље дане

Кога греје боље сутра, често добија промрзине.
Увели су нову функцију. Саветник за говорне аутомате.

Док чека боље дане, омладина користи – ноћни провод.

Зоран Богдановић

Брзи кеш

За разлику од народа, ова влада има капацитет да издржи до краја мандата.

Повуци-потегни, ишчупаше подршку!

Брзи кеш: уђеш као овца, изађеш као магарац, и – готово.

Миле Марковић

Наш брод је непотопив

Разумем вашу бригу за гладан народ. Али не сервирајте нам стално корене српства.

Времена се мењају. Некада је Србија била рај за хумористе, а сада – пакао за сатиричаре.

Истина не може да процури. Наш брод је непотопив.

Горан Докна

Изазивају олују

Много нас има добрих, зато нас јефтино купују.

Обдарени смо снагом, недостаје нам само и мало памети.

Говоре у ветар и изазивају олују.

Радомир Станојковић

Игњат Гатало

РЕКЛИ СУ...

О АМБИЦИЈИ

Добро је познато да амбиција исто тако пузи као што и лети.

Едмон Бурке

Амбиција је заправо похлепа за моћи.

Чарлс Колтон

Најтеже наслеђе које човек може повлачити за собом кроз живот јесте сиромаштво амбиција.

Александер Л. Киланд

Можете убити генерала једној војсци, али не можете убити амбицију у обичном човеку.

Конфучије

Човека читав живот мучи глад за признањем.

Јан Парандовски

Како другачије да расте стабло него према сунцу.

Петар Шегедин

ШАРЖИЦА ШАРЖИЦА

Брана Николић

Доскоци

Врзино коло је препознатљив део српског фолклора.

Где би нам био крај да на почетку нисмо залутали.

Имате здравствених проблема? Нека вам је бог у хитној помоћи!

Неки то воле вруће. Зато стално подгревају народ.

Држава има проблем с пензионерима. Много су издржљиви.

Раде Ђерговић

Молим за реч

Шта сте, бре, навалили на нас као ММФ на пензионере у Србији!

Народ моли власт да се не шали на његов рачун. Блокиран је.

Док нама укину визе, нећемо више имати пара ни да дођемо до аеродрома.

Никад код нас плате и пензије не могу бити толико мале, да не буду смањене.

Полако, расписаћемо и за њим потерницу. Сачекајте само да побегне.

Дејан Патаковић

